Activiteitenverslag

2006

Federale Overheidsdienst
Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel
en Ontwikkelingssamenwerking

.be

Inhoudstafel

Voorwoorden 3

- De heer Karel DE GUCHT, minister van Buitenlandse Zaken 4
- De heer Armand DE DECKER, minister van Ontwikkelingssamenwerking 5
- De heer Marc VERWILGHEN, minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid 7
- De heer Didier DONFUT, staatssecretaris voor Europese Zaken, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken 8

1. De middelen 9

1. FOD interne organisatie 10
2. Personeel 15
3. Gebouwen 16
4. Begroting en financiële middelen 17
5. Informatie- en communicatietechnologie 18

2. De dienstverlening 19

1. Consulaire zaken 20
2. Crisisbeheer 22

3. Het beleid 23

1. België in bilateraal verband 24
2. België in de Europese Unie 36
3. België in multilateraal verband 40
4. België en de globalisering 42
5. België en de ontwikkelingssamenwerking 44

Bijlagen 55

- Organigram FOD 57
- Wereldkaart met de vertegenwoordigingen van de FOD in binnen- en buitenland (november 2006) 59

- Colofon 60

Voorwoorden

Voorwoord van de heer Karel DE GUCHT, minister van Buitenlandse Zaken

Zijn er ooit jaren geweest die niét druk waren? Ik heb ze op het departement Buitenlandse Zaken althans nog niet mogen meemaken. En 2006 was naar alle maatstaven een bijzonder heftig jaar.

Het Belgische voorzitterschap van de OVSE was het typevoorbeeld van hoe onze mensen erin slagen internationaal mee te spelen door de rol van *honest broker* handig en eerlijk in te vullen. Het heeft ons veel tijd en energie gekost, zowel achter de schermen als ervoor, van Washington tot Moskou over Wenen en Warschau, maar we zijn erin geslaagd in moeilijke omstandigheden concrete resultaten te boeken. De organisatie werd op de rails gehouden zonder haar eigenheid te verliezen, en dat is geen sinecure geweest.

Het doet het beste verhopen voor ons lidmaatschap van de VN-Veiligheidsraad de komende twee jaar, want ook daar zullen onze diplomaten geconfronteerd worden met lastige dossiers, moeilijke evenwichtsoefeningen waarin we desondanks zullen trachten een duidelijke visie naar voor te duwen. Het effectieve multilateralisme waar België traditioneel voor pleit is niet hetzelfde als het noteren van de grootste gemene deler onder de andere machtsblokken. Onze uitgangspunten, zoals vrede, democratie en mensenrechten, moeten daarin uitgewerkt worden.

Een sterke Europese poot is daarvoor de beste garantie. De belangrijkste crisis van het voorbije jaar, het kruitvat dat het Midden-Oosten steeds vormt, kreeg daarom de aandacht en het engagement van de EU-lidstaten die het verdient. Ook van België, dat de moeilijke maar volgens mij de enige correcte beslissing nam door troepen te sturen onder VN-mandaat. Het Midden-Oosten zal ook de komende jaren het centrale aandachtspunt blijven vormen, en België zal daar consequent de EU-kaart trekken.

In Congo werd het afgelopen jaar weer een cruciale horde genomen op weg naar vrede en stabiliteit. Niemand durfde diep in zijn hart écht hopen op open en democratische verkiezingen, twee ronden nog wel, maar niet het minst dankzij onze politieke en financiële steun is het er dan toch van gekomen. Het land heeft nu een verkozen president en parlement, die zullen moeten beseffen dat legitimiteit ook verantwoordelijkheid met zich meebrengt. De bevolking heeft voor hen gekozen, nu is het aan hen om ondubbelzinnig voor de bevolking te kiezen.

Intussen werd er op het departement, op de beleidscel en op onze posten keihard gewerkt aan economische diplomatie, voor Belgen in het buitenland, aan de bilaterale relaties van Latijns-Amerika tot China,... te veel om op te noemen.

Maar dat daarmee zeer goede resultaten bereikt werden, daar twijfelt niemand aan. Ik wou daarvoor ook iedereen die daaraan meegewerkt heeft, nog eens extra bedanken. En ik verzeker u dat het komende jaar net zo druk en minstens zo productief wordt.

Karel DE GUCHT
Minister van Buitenlandse Zaken

Voorwoord van de heer Armand DE DECKER, minister van Ontwikkelingssamenwerking

Eerlijk delen in de plaats van verdeeldheid in de wereld!

Ontwikkeling zonder vrede, of vrede zonder veiligheid is onmogelijk. Eén van de kenmerken van de internationale situatie momenteel is dat de veiligheid en wereldvrede vandaag de dag worden bepaald door het Zuiden, waarvan de chronische onderontwikkeling, ondanks de aanzienlijke vooruitgang die het jongste decennium werd geboekt, niet alleen een schandaal op zich is, maar intussen ook de meest schrijnende uiting van het onevenwicht op deze planeet, een bedreiging voor de stabiliteit en de vrede. De recente evolutie in bepaalde landen van Afrika, het Nabije en Midden-Oosten toont duidelijk aan dat de wereld zijn prioriteiten verlegd heeft van een Oost-West-relatie naar een Noord-Zuid-relatie. Door deze nieuwe dynamiek, alsmede de Zuid-Zuid-relatie, staat het ontwikkelingsbeleid voortaan in het oog van de huidige geostrategie.

De geostrategische dimensie van de ontwikkelingssamenwerking vindt men ook terug in de nieuwe uitdagingen waarop ze een antwoord moet bieden. Enerzijds gaat het om de band tussen migratie en ontwikkeling, anderzijds om de strijd tegen geweld-dadig extremisme, waar de Noord-Zuid-dialoog met de verbreiding van de democratische waarden en de fundamentele vrijheden zeker toe bijdraagt. Dit is nieuw domein voor samenwerking, dat onder meer tot doel heeft de economieën uit het Zuiden te betrekken bij en voluit te laten deelnemen aan de mondialisering. Maar de strijd tegen de armoede en de verwezenlijking van de Millenniumdoelstellingen voor Ontwikkeling (OMD) blijven onverminderd prioritair in ons ontwikkelingsbeleid.

Voor een duurzame tenuitvoerlegging van de OMD zal de ontwikkelingssamenwerking moeten kunnen rekenen op de steun van de civiele maatschappij, die een bijzonder waardevolle bijdrage kan leveren. De civiele maatschappij bij ons moet de solidariteit met de landen uit het Zuiden ook in stand houden en versterken. In die geest hebben wij, overeenkomstig ons engagement van 2005, de Vrijwillige Dienst bij de Ontwikkelingssamenwerking opgezet, die in het leven werd geroepen bij de wet van 27 december 2005 en op 22 juni jl. operationeel werd. Na de opleidingscycli te hebben gevolgd zijn de eerste vrijwilligers in de loop van november 2006 naar onze partnerlanden vertrokken.

Ons ontwikkelingsbeleid steunt nog altijd op de drie traditionele pijlers: de directe bilaterale samenwerking, de multilaterale samenwerking en de indirecte samenwerking.

Wat de directe bilaterale samenwerking betreft heeft de overheid gestreefd naar meer efficiëntie en doelgerichtheid. Zo hebben wij, overeenkomstig ons aangegane engagement, recent een nieuw beheerscontract gesloten tussen de staat en zijn technisch agentschap, de Belgische Technische Coöperatie (BTC). Dit derde beheerscontract wil het hoofd bieden aan de uitdagingen van een ontwikkelingssamenwerking uit de 21ste eeuw. De eerste stap uit de projectcyclus is het partnerland centraal stellen, daarna de tenuitvoerlegging van onze samenwerking versnellen en de efficiëntie verbeteren. Tot slot onder meer de financiële managementpraktijken toepassen, overeenkomstig de geldende normen, en meer bevoegdheid geven aan alle partners van de Belgische samenwerking.

De overheid blijft zich inspannen voor een werkelijke geografische concentratie. De lijst van 18 partnerlanden is niet gewijzigd sinds 2003, wat aangeeft hoezeer we ter zake naar stabiliteit streven. Niets is echter voor eeuwig en in een min of meer nabije toekomst zullen we met deze geopolitieke evolutie moeten rekening houden.

Een andere, nog delicater bedenking is de vraag of we niet moeten voorzien in de behoeften van landen die uit een crisis of oorlog komen. Denk bijvoorbeeld aan Afghanistan of bijzondere situaties in Afrika. Voor 2006 is vooral Libanon typerend voor een land dat massale hulp nodig heeft van de internationale gemeenschap om zijn basisevenwicht te herwinnen. Bovenop de noodhulp die Libanon van België en andere geldschieters kreeg, hangt de heropbouw van Libanon op lange termijn af van factoren waar de Belgische ontwikkelingssamenwerking zijn expertise en ervaring voor kan aanbieden.

Voorwoorden

Traditioneel zijn onze interventies geconcentreerd op het Afrikaanse continent. De meeste van onze partnerlanden (13 van de 18) zijn Afrikaanse landen. Dit wordt weliswaar voor een stuk verklaard door historische banden, maar vooral door het feit dat Afrika nog altijd het zwaarst wordt getroffen door extreme armoede en het onheil dat ermee gepaard gaat. Het regeringsakkoord van 2003 heeft trouwens absolute voorrang verleend aan Centraal-Afrika, namelijk Burundi, de Democratische Republiek Congo en Rwanda, wat onze ontwikkelingssamenwerking betreft. De vastberadenheid van onze overheid voor deze zaak heeft onze Europese en internationale partners gemobiliseerd en dat overleg heeft niet alleen geleid tot een stopzetting van de conflicten in de Regio van de Grote Meren, maar een uitweg uit de crisis en de vredesopbouw en consolidatie gestimuleerd en begeleid.

In de Democratische Republiek Congo (DRC) is de installatie van de Derde Republiek, gesymboliseerd door het aantreden van een president en een democratisch verkozen parlement, het meest frappante diplomatieke succes van België de jongste kwarteeuw. Hoewel de geslaagde verkiezingen in de eerste plaats de verdienste zijn van het Congolese volk, dat blijk heeft gegeven van moed, de vaste wil om te veranderen en enorm veel geduld, was het welslagen enkel mogelijk dankzij de vastberadenheid van de beide regeringen-Verhofstadt om Congo prioritair te stellen in hun internationale agenda en hun overtuigingskracht ten aanzien van de internationale gemeenschap om dat eveneens te doen. Daags na de eerste ronde van de presidentsverkiezingen werden de eerste maatregelen van een noodplan, ten bedrage van 25 miljoen euro, van kracht. Politiek gesproken wil dit noodplan het Congolese volk, zo spoedig mogelijk, met de voordelen van vrede en democratie laten kennismaken. In 2007 zal de Belgische hulp aan Congo aanzienlijk toenemen: het budget van de Belgische ontwikkelingssamenwerking met de DRC zal namelijk stijgen van 79 naar 109 miljoen euro.

Wat de multilaterale samenwerking betreft, blijven de grote krachtlijnen van ons beleid gehandhaafd. België beseft dat alleen multilateraal overlegde acties en een betere coördinatie van de hulp tussen landen onderling de zo grote uitdagingen inzake ontwikkeling het hoofd kunnen bieden. De overheid zet zijn pleidooi voor een grotere 'Europeanisering' van het beleid inzake ontwikkelingshulp voort.

Wat de indirecte samenwerking betreft is in 2005 184 miljoen euro uitgegeven, waarvan ruim de helft voor de cofinanciering van erkende niet-gouvernementele organisaties (ngo's). De overheid zal blijven werken aan acties die de samenhang en de kwaliteit van onze hulp verzekeren. In dit verband is de hervorming van de cofinanciering van de ngo's in nauw overleg gebeurd met de sector van de ngo's. Deze hervorming was één van de taken die de overheid op zich had genomen tijdens deze ambstermijn om, in samenspraak met de ngo's, te komen tot een soepeler systeem van cofinanciering, met lichtere en eenvoudige administratieve procedures, maar met behoud van een geloofwaardig controlemechanisme.

De overheid blijft waakzaam welke nieuwe uitdagingen qua ontwikkeling zich aanbieden, en welke middelen en methoden om eraan tegemoet te komen. Zo zullen de migratieproblematiek, milieukwesties, goed bestuur of regionale samenwerking in de toekomst aan belang winnen.

Deze doelstellingen zijn slechts haalbaar indien we er de nodige budgetten voor uittrekken. De overheid blijft ijveren voor meer middelen voor ontwikkelingssamenwerking. Overeenkomstig het engagement dat in 2002 werd aangegaan op de Conferentie van Monterrey, dat plechtig werd herhaald door de eerste minister op de Millennium +5-top van de Verenigde Naties in 2005, zal de officiële ontwikkelingshulp van België in 2007 0,55% van het bruto nationaal inkomen (BNI) bedragen en in 2010 oplopen tot 0,70%.

De volgehouden inspanning van de overheid om haar internationale verplichtingen inzake ontwikkelingshulp na te komen maken van België de 6de belangrijkste partner ter wereld, in verhouding tot zijn bevolking, en de 10de grootste geldschieter in absolute cijfers, wat weinig bekend is bij de Belgische publieke opinie, maar bijzonder gewaardeerd wordt in het buitenland.

Armand DE DECKER
Minister van Ontwikkelingssamenwerking

Voorwoord van de heer Marc VERWILGHEN, minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid

Momenteel leven wij in een geglobaliseerde en geliberaliseerde wereld waar de verovering van nieuwe markten dan ook van cruciaal belang geworden is. De globalisering zet elk land aan tot grote economische openheid op het vlak van handel en investeringen. Nu de nieuwe mogendheden voor onze deur staan en de Europese uitbreiding een feit is, moet elk land zich een sterk imago aanmeten en elke onderneming het hoofd kunnen bieden aan de internationale concurrentie.

Aangezien België en de Belgische ondernemingen deze dubbele uitdaging moeten aangaan, is de opdracht van Buitenlandse Handel dan ook voor de hand liggend: enerzijds ons land aantrekkelijker maken voor het buitenland en anderzijds de belangen van de Belgische ondernemingen verdedigen in het buitenland.

In 2006 werden er twee sectorale missies georganiseerd die zich toespitsten op een belangrijke sector van de Belgische economie, in tegenstelling tot de multisectorale prinselijke missies die de Belgische ondernemingen toegang moesten verschaffen tot nieuwe markten. Deze missies stellen de economische troeven van België in het licht, en in het bijzonder de sectoren die voor buitenlandse investeerders interessant zijn. In januari 2006 heb ik samen met een aantal Belgische bedrijven de energiesector voorgesteld in Qatar. Wij hebben er de minister van Economie, Financiën, Energie en Buitenlandse Zaken ontmoet, evenals de emir van het koninkrijk. Tijdens dit bezoek werd er een Belgisch-Qatarees instituut voor Energie opgericht. In oktober 2006 hebben wetenschappelijke instituten en ondernemingen mij vergezeld naar Cuba op uitnodiging van de Cubaanse minister voor Buitenlandse Handel. Er zijn diverse samenwerkingsakkoorden gesloten met Cubaanse partners. Deze markten betekenen een enorm potentieel voor onze ondernemingen, maar lijken verwaarloosd vergeleken met de Chinese, Indische en Braziliaanse markten.

Er werden ook andere acties op het getouw gezet om het buitenland te informeren over de Belgische economische mogelijkheden. Dit jaar vonden er drie *networking cocktails* plaats op mijn beleidscel. Dit zijn recepties waarop Belgische bedrijfsleiders van een bepaalde sector ambassadeurs uit een regio in de wereld kunnen ontmoeten. Belgische ondernemingen kunnen er ook informatie inwinnen over nieuwe potentiële markten. Na Parijs, Londen of New York is Brussel de stad met de meeste ambassades en bijgevolg ook met een sterke concentratie aan kennis over de buitenlandse markten, de economische strategieën van andere landen en hun toekomstige investeringen. Het is belangrijk hieruit voordeel te halen.
In april 2006 werd tijdens een eerste cocktail de biersector voorgesteld aan de ambassadeurs van het Amerikaanse continent. Tijdens een tweede en derde cocktail, die respectievelijk in september en oktober werden gehouden, werd de multimediasector voorgesteld aan de Afrikaanse ambassadeurs en de lucht- en ruimtevaartsector aan de ambassadeurs van Azië.
Tot slot worden de belangen van de Belgische ondernemingen beter verdedigd in het buitenland door de oprichting van een voornamelijk voor kmo's bedoeld instrument om de uitvoer financieel te ondersteunen, waardoor zij niet op lange termijn moeten investeren en hun betalingstermijnen kunnen verkorten. In België stijgt het aantal kmo's. Meer dan 99% van de bedrijven stellen minder dan 50 personen tewerk. Het is dan ook belangrijk voor de Belgische economie om de ontwikkeling van kmo's te bevorderen.

Marc VERWILGHEN
Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid

Voorwoord van de heer Didier DONFUT, staatssecretaris voor Europese Zaken, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken

Sedert het ogenblik, nu ruim twee jaar geleden, dat ik mijn functie van staatssecretaris voor Europese Zaken opnam, heb ik onophoudelijk het belang onderstreept van een betere coördinatie van de Europese belangen voor België en mijn wil om met de andere EU-lidstaten een actief bilateralisme op gang te brengen, zodat wij de uitdagingen van een uitgebreid Europa beter aankunnen.

Dag na dag wordt de Europese integratie een stuk complexer en kan ik uitermate verheugd vaststellen dat mijn talrijke bezoeken aan mijn ambtgenoten en het nauwgezette verzamelen van informatie door onze ambassades hun vruchten hebben afgeworpen, zodat ons land feilloos de pols van zijn partners kan voelen en zich voordelig kan profileren in de grote Europese onderhandelingen.

Nog wat de coördinatie van de Europese belangen voor België betreft, past het om te wijzen op de aanzienlijke vooruitgang inzake omzetting van de Europese richtlijnen in Belgisch recht: twee jaar van permanente monitoring heeft tweederde van onze achterstand ter zake weggewerkt, zodat we uitkomen op de drempel van 1,5%, de maximum toegestane achterstand die de staten zijn overeengekomen qua omzetting. Dit uitstekende resultaat verhoogt België's geloofwaardigheid als onvermoeibare voorvechter van de Europese integratie.

Maar laten we wel wezen: het jaar 2006 verliep zeker niet uitsluitend, verre van, onder een positief gesternte: de campagne voor de goedkeuring van het ontwerp van Europees grondwettelijk verdrag zit in het slop in heel wat landen, Europa lijkt nog steeds niet opgewassen tegen de grote socio-economische problemen ten gevolge van de globalisering (werkloosheid, delokalisaties, milieuverloedering,...), de toetredingsonderhandelingen met Turkije verlopen te stroef terwijl de toetreding van Bulgarije en Roemenië op 1 januari 2007 slechts een feit werd op strikte voorwaarden.

Algemeen gesproken heeft het 'Europa der projecten', naar voren geschoven door de Commissie, op enkele zeldzame uitzonderingen na (ik denk onder meer aan het embryonale Europese energiebeleid) de burger niet dichter bij het Europese project gebracht. Zo ook, hoewel de EU de motor was achter de oplossing van de Libanese crisis, blijf ik ervan overtuigd dat 2006 in meer dan één opzicht als een overgangsjaar moet worden beschouwd naar een 2007 dat tal van uitdagingen in petto lijkt te hebben.

In de eerste plaats moeten we, op politiek vlak, het Duitse voorzitterschap van de Unie (eerste semester 2007) aangrijpen om een begin van oplossing te vinden voor de patstelling ten gevolge van de mislukte Franse en Nederlandse referenda. We moeten erop toezien dat de landen die het grondwettelijk verdrag wel hebben goedgekeurd, ten volle bij de debatten worden betrokken.

Het is ook raadzaam de bevroren toetredingsonderhandelingen met Turkije, een kwalijke zaak voor beide partijen, nieuw leven in te blazen.

Tot slot moet Europa zorgen voor duurzame groei en kwaliteitsjobs; alleen zo is ieders welzijn gegarandeerd. Ik blijf ervan overtuigd dat dit mogelijk is via de uitbouw van de Europese binnenmarkt, de grootste ter wereld, die moet kunnen terugvallen op consumenten met een grote koopkracht en bedrijven met een groot innovatiepotentieel. Om dat mogelijk te maken moet het debat over wat ik genoemd heb 'de Europese sociale dynamiek' op de agenda blijven, namelijk de belofte van de lidstaten om voort te werken aan meer sociaal welzijn en een beter leefmilieu, en het verwerpen van fiscale dumping dat de ziel van het Europese project, 50 jaar in 2007, ondermijnt.

Didier DONFUT
Staatssecretaris voor Europese Zaken, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken

1. De middelen

1

1. FOD interne organisatie

Modernisering op kruissnelheid

In 2006 werd het pad van de modernisering dat sinds 2002 met de Copernicushervorming werd ingeslagen, verder bewandeld. Die verandering kreeg concrete gestalte in tal van verbeterprojecten. Deze projecten waren enerzijds het gevolg van de *Business Process Re-engineering*-operatie (2003-2004) en anderzijds van nieuwe ideeën die vanuit de diensten werden aangereikt en opgenomen in de vernieuwde management- en ondersteuningsplannen van de managers van de FOD.

In het stuk dat hieronder volgt gaan we concreet in op enkele belangrijke veranderingstrajecten binnen de FOD, zoals het traject kennisbeheer, het thema veiligheid en het leren omgaan met het meten van onze prestaties. Dit laatste gebeurt uitgaande van de verschillende managementplannen (directeurs-generaal) en ondersteuningsplannen (stafdirecteurs). Bij wijze van kennismaking gaan we hieronder tevens wat dieper in op het ondersteuningsplan van de stafdirectie B&B. Meer informatie over een aantal concrete realisaties en verbeteracties op het vlak van onze consulaire en protocollaire activiteiten, vindt u in het hoofdstuk over de dienstverlening.

Programma kennisbeheer

Tijdens het jaar 2006 werd zeer bijzondere aandacht besteed aan de methodische organisatie van ons kennisbeheer. Kennisbeheer is voor de federale overheid een relatief nieuw begrip. Het slaat op het verzamelen, bewaren en delen van de kennis die een organisatie nodig heeft om haar doelstellingen te bereiken. Kennisbeheer is een breed actieterrein. Voor de jaren 2006 en 2007 werden de volgende strategische keuzes gemaakt:

In de eerste plaats werd de **dienst Kennisbeheer verder uitgebouwd en versterkt**. Het is immers de taak van deze dienst om, in samenwerking met de andere directies, op een gestructureerde manier het beheer van onze kennis te verbeteren.

Daarnaast werd geopteerd voor een **drastische vernieuwing van het intranet**. Dit intranet moet de toegangspoort worden tot alle kennis en informatie waarover de FOD beschikt, en waar de diensten zelf de verschillende **informatieve rubrieken** kunnen ontwikkelen en beheren. Via het intranet zal elke dienst ook een eigen **werksite** kunnen opbouwen, waar gemeenschappelijke documenten kunnen worden opgeslagen De continuïteit van de dienstverlening zal hier wel bij varen.
Het vernieuwde intranet zal in 2007 volledig operationeel zijn. In 2006 werden reeds een aantal belangrijke proefprojecten gerealiseerd, zoals de opbouw van elektronische landensites. Deze sites, die worden beheerd door de bevoegde geografische diensten van de directie-generaal Bilaterale Zaken (DGB), hebben het enorme voordeel dat ze een aantal basisdocumenten per land online ter beschikking stellen van alle personeelsleden van de FOD en in de posten. Ook elke diplomatieke en consulaire post zal ten andere zijn eigen werksite krijgen. Een testproject in 2006 met een elektronische werkruimte die de overdracht van bevoegdheden tussen het nieuwaangestelde hoofd van een diplomatieke post en de vertrekkende ambassadeur vergemakkelijkt, leverde alvast positieve resultaten op.

Ten slotte is er de aanloop tot een nieuwe vorm van officieel berichtenverkeer tussen het hoofdbestuur en de posten. Het moet in de lente van 2007 operationeel zijn. De realisatie van dit project moet een einde maken aan overvolle 'inboxen' maar tegelijk de informatie die via elektronische weg tussen posten in het buitenland en het hoofdbestuur wordt verstuurd, op een gestructureerde manier toegankelijk maken.

Management- en ondersteuningsplannen

In de loop van 2006 werden de herziene management- en ondersteuningsplannen (2006-2008) van de directeurs-generaal en stafdirecteurs van kracht. Zij sluiten naadloos aan op het managementplan van de voorzitter van het Directiecomité en zijn elk voorzien van een reeks sleutelindicatoren, die het mogelijk moeten maken de vooruitgang in de onderscheiden domeinen op te volgen. De meetresultaten zullen elk trimester door het Directiecomité worden besproken. De nog lopende (of op te starten) verbeterprojecten maken integraal deel uit van de management- en ondersteuningsplannen.
Terwijl de dienst ICT er grotendeels in slaagde zijn belangrijke ondersteunende rol in het veranderingsproces te vervullen, blijft het aantrekken van mensen met een geschikt profiel evenwel een hinderpaal bij de uitvoering van sommige plannen of projecten.

1. De middelen

Nieuw ondersteuningsplan van de stafdirectie Begroting en Beheerscontrole

In het nieuwe ondersteuningsplan van de stafdirecteur van de directie Begroting & Beheerscontrole (B&B) werden het financiële beleid van de voorbije drie jaar geëvalueerd en dat van de volgende drie jaar voorgesteld.
Bij de opstelling van het ondersteuningsplan werd rekening gehouden met een aantal recente ontwikkelingen.
Gezien de evolutie van de wetgeving betreffende de management- en omkaderingsfuncties, besliste het Directiecomité tot een nieuwe aanpak en het gebruik van een nieuwe *format* voor de voorbereiding van management- en ondersteuningsplannen.
De huidige stand van zaken op het vlak van de Copernicushervormingen binnen B&B maakt het onmogelijk met zekerheid te weten welke veranderingen de komende drie jaar zullen plaatshebben in de wettelijke omkadering van de administratieve en begrotingscontrole, de boekhouding van de staat en de begrotingscyclus.

Streefdoelen

De krachtlijnen voor de toekomstige ontwikkelingen die in het ondersteuningsplan B&B 2003-2006 zijn ingeschreven, vormen ook de basis van het plan voor de periode 2006-2009, en zijn voor het overgrote deel ook terug te vinden in de concrete projecten die volgden uit de BPR *(Business Process Re-engineering)*.
Het gaat hier om:

- De modernisering van het beheer van de posten: meer financiële autonomie, betere organisatie van de controle en ondersteuning bij het hoofdbestuur en bij de posten, betere informatica, doelgerichte opleidingen, centralisatie van de financiële stromen, actieve communicatie, samenwerking met de inspectie van de posten.
- De organisatie van de interne controle bij het hoofdbestuur en in de posten: een duidelijke bepaling van de verantwoordelijkheden, aanstelling van een verantwoordelijke rekenplichtige.
- De modernisering van het beheer van de begroting in Brussel: meer autonomie, flexibiliteit, verantwoordelijkheid en transparantie voor de diensten van de voorzitter en de directies-generaal en de stafdirecties.
- Het operationeel maken van de boordtabellen van het directiecomité en de directies-generaal en de stafdirecties.
- De ondersteuning van de strategische cellen, bij de diensten van de Voorzitter en de andere directies-generaal en stafdirecties, die moeten werken aan een beter beheer, in het bijzonder van het netwerk van posten.
- De modernisering van het beheer van dienstreizen en verhuizingen.
- De optimalisering van de kwaliteit van de diensten die B&B verleent aan alle interne en externe klanten bij het hoofdbestuur en in de posten.

Juiste competenties binnenhalen

Of dit ondersteuningsplan effectief wordt gerealiseerd hangt in hoge mate af van de vraag of B&B kan beschikken over personeel dat de nieuwe uitdagingen aankan. Dat is zeker het geval op het vlak van het risicobeheer en de interne controle, waar het gebrek aan de juiste competenties zich het scherpst laat voelen. In de personeelsplanning zal aan het opvullen van deze leemte prioriteit worden gegeven.
Een andere noodzaak is dat ICT de nodige ondersteuning geeft voor de projecten die gericht zijn op de modernisering van de posten. De samenwerking is in de loop van de voorbije drie jaar flink verbeterd dankzij de meer professionele benadering van beide kanten, maar ook het feit dat meer middelen ter beschikking werden gesteld. Deze gunstige trend moet in elk geval worden doorgetrokken.
De samenwerking met de inspectie van de posten is een ander uiterst belangrijk element in de versterking en de rationalisering van de structuren die zich bezighouden met de controle van de posten.

Goede resultaten

Na drie jaar intense activiteit kan het besluit enkel zijn dat iedereen zich ten volle heeft ingezet en goed werk heeft afgeleverd.
De contacten met andere afdelingen van Buitenlandse Zaken, met collega's van de Belgische openbare sector en internationale partners, hebben duidelijk gemaakt dat een kwaliteitsvolle administratie enkel mogelijk is als er voortdurend wordt gewerkt aan decentralisatie, responsabilisering en transparantie in onze activiteiten.
De thema's behoorlijk bestuur, ethiek, resultaatgericht management en interne controle staan centraal in de verdere evolutie van onze organisaties. Ze moeten ons in staat stellen de toenemende complexiteit van onze missie aan te kunnen, maar ook onze verplichtingen na te komen inzake transparantie en een goed beheer van de beperkte middelen waarover de staat beschikt.

Betere opvolging modernisering

De dienst S.00/BPR, gecreëerd naar aanleiding van de *Business Process Re-engineering* in de FOD, werd omgedoopt tot S.06 (Modernisering en managementondersteuning). Hiermee wordt het mandaat van de dienst verruimd tot een meer globale opvolging van de moderniseringsinspanning. Terwijl de controle van individuele projecten dus grotendeels wordt overgelaten aan de bevoegde directies, zal S.06 geleidelijk uitgroeien tot een dienstverlenende eenheid, gericht op een zo praktisch mogelijke bijstand in projectmatig werken. Vanaf eind 2006 staat een gebruiksvriendelijke site open voor alle ambtenaren om alle ervaringen, suggesties, goede raad en zogenaamde 'best practices' te bundelen, ten bate van iedereen. De dienst S.06 zal ook instaan voor de opvolging van het 'Charter voor een klantvriendelijke overheid', dat voor elke FOD een aparte invulling zal krijgen.

Veiligheid hoog op de agenda

Meer bescherming voor posten in het buitenland

Wat betreft de bescherming van de Belgische diplomatieke en consulaire posten in het buitenland werd, in samenwerking met de dienst Gebouwen in het Buitenland (P&O4.1), in 2006 speciaal werk gemaakt van de verbetering van de veiligheid op een aantal plaatsen.

Dat was in de eerste plaats het geval in Abuja (Nigeria), waar de veiligheidstoestand dag na dag verslechtert. Een nieuw gepantserd voertuig vervangt er het oude, dat niet meer helemaal was aangepast aan de behoeften.

De kanselarij is voorlopig verhuisd naar de Oostenrijkse ambassade, en voorzien van een Gunnebo-veiligheidssas.

In Beiroet (Libanon) werden omvangrijke werken uitgevoerd om de residentie beter te beveiligen.

In Kaboel (Afghanistan) is de verhuis gepland van het Belgische bureau naar een beter geschikt gebouw.

In de gebouwen die worden gebruikt door Belgoeurop/Cops werden maatregelen genomen om de veiligheid te verbeteren. De algemene veiligheidsvoorzieningen in de nieuwe gebouwen en vooral in de beveiligde zones stonden hierbij bovenaan de agenda, ook met het oog op het volgende inspectiebezoek door de bevoegde diensten van de EU.

In New York werd na de verhuis van het Belgische consulaat en de Belgische vertegenwoordiging bij de VN de veiligheid georganiseerd op de nieuwe locatie (Gunnebo-sas, alarmsysteem, bewakingsdienst, etc).

In Bujumbura (Burundi) werden de veiligheidsvoorzieningen grondig gereorganiseerd.

Wat de veiligheid binnen onze FOD aangaat, werd op initiatief van het Management Comité voor Informatiebeveiliging een beknopte gids gemaakt met de belangrijkste veiligheidsinstructies.

NVO werkt aan beveiliging van informatie

Het secretariaat van de Nationale Veiligheidsoverheid (NVO) leverde ook in 2006 een belangrijke bijdrage aan de verbetering van de veiligheid.

- Het behandelde 6.200 dossiers en gaf 5.012 veiligheidsmachtigingen af.
- In samenwerking met ICT en de ICT-dienst van ADIV (de Belgische militaire inlichtingen- en veiligheidsdienst) wordt een nieuw pc-programma ontwikkeld dat de administratieve afhandeling van de dossiers moet vereenvoudigen. Dit zou in het voorjaar van 2007 operationeel moeten zijn en zou ook moeten leiden tot een vermindering van het papier- en inktverbruik.
- Met het oog op de nieuwe taken die het secretariaat van de NVO vanaf januari 2007 krijgt toebedeeld, zette de Ministerraad op 6 oktober 2006 het licht op groen voor de versterking van het secretariaat met vier extra krachten.
- In 2006 werden de voorbereidingen getroffen om verdragen en Memoranda of Understanding af te sluiten met Bulgarije, Finland, Luxemburg, Nederland, Spanje en het Verenigd Koninkrijk. Deze dienen ervoor te zorgen dat de uitwisseling van geclassificeerde informatie tussen België en het betrokken land mogelijk gemaakt wordt.
- Van januari tot en met juni 2006 organiseerde het secretariaat van de NVO maandelijks de vergadering van de werkgroep INFOSEC, samengesteld uit de belangrijkste actoren met betrekking tot de veiligheid van informatie (Veiligheid van de Staat, Federale Politie, ministerie van Defensie, FEDICT, FOD Economie, FOD Buitenlandse Zaken). Deze werkgroep stelde twee lijvige nota's samen over homologatie, certificatie en evaluatie, die bedoeld zijn om de Belgische industrie in staat te stellen mee te dingen naar contracten op hoogtechnologische en beschermde markten.

1. De middelen

Efficiënter beheer diplomatieke missies in Brussel

De directie Protocol & Veiligheid (P&S), bevoegd voor het administratieve beheer van de diplomatieke missies in Brussel, heeft zich ook het afgelopen jaar ingezet voor de modernisering van zijn dienstverlening.
Op de in 2005 opgestarte website van de directie P&S stond reeds een diplomatieke lijst ten behoeve van de diplomatieke gemeenschap; sinds 2006 is daar nu ook meer informatie te vinden over de protocollaire regels.
Bijzondere aandacht besteedde P&S het afgelopen jaar aan de problematiek van de eerbiediging van de verkeerswetgeving door diplomaten en aan bemiddeling met het oog op de regeling van geschillen.
P&S verhuisde de Algemene Directie met haar secretariaat en de directie Diplomatieke Zendingen naar de gerenoveerde vleugel van het Egmontpaleis.

Reeds 287 diplomatieke missies in Brussel

De diplomatieke gemeenschap in Brussel blijft groeien en telt thans 287 diplomatieke missies met zowat 18.400 bevoorrechte personen. Het gaat om 181 bilaterale ambassades en 106 multilaterale delegaties en permanente vertegenwoordigingen. Eind november had P&S 10.361 nieuwe identiteitskaarten afgegeven, waarvan 5.653 diplomatieke kaarten, 2.331 voor het administratief en technisch personeel en 2.377 voor leden van het bedienend personeel, huispersoneel en ambtenaren op officiële zending.
Wat de consulaten betreft werd in 2006 de goedkeuring gegeven aan de opening van negen nieuwe ereconsulaten en aan de benoeming van veertien nieuwe consulaire posthoofden, waarvan vier beroepsconsuls.
Ook op het vlak van de internationale organisaties gaan de cijfers in stijgende lijn: drie zetelakkoorden of protocollen/addenda werden goedgekeurd. Het aantal internationale ambtenaren dat titularis is van een speciale identiteitskaart afgegeven door Protocol bedraagt 19.000. In 2006 beheerde P&S de dossiers van in totaal 58.000 personen.

Nieuwe wet inzake Nationale Orden

Er was in 2006 ook nieuws wat betreft de Nationale Orden. De wet van 1 mei 2006 betreffende de toekenning van eervolle onderscheidingen in de Nationale Orden, en het koninklijk besluit van 15 oktober tot vaststelling van de regels en de procedure tot toekenning van eervolle onderscheidingen in de Nationale Orden werden op 24 oktober 2006 in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. Een en ander was mede het resultaat van het voorbereidingswerk van de dienst Ridderorden, die daarvoor nauw samenwerkte met de diensten van de eerste minister. Deze teksten vormen de basis voor alle specifieke reglementen en gelijkstellingen in de publieke sector. Enkele daarvan, zoals de reglementen voor de federale ambtenaren, het onderwijs en de geïntegreerde politiediensten, bevinden zich trouwens al in een vergevorderd stadium van voorbereiding. Daarmee komt een einde aan de rechtsonzekerheid die was ontstaan nadat de Raad van State het basisreglement voor de ambtenaren en bedienden van de openbare besturen en daarmee gelijkgestelde instellingen had vernietigd. De dienst Ridderorden bereidt intussen een handig vademecum voor, dat aan de betrokken besturen ter beschikking zal worden gesteld.

Meer dan 125 bezoeken

De dienst Bezoeken volgde iets meer dan 125 staats-, officiële en werkbezoeken op, waarbij zowel de protocollaire als de veiligheidsaspecten de nodige aandacht kregen. Het staatsbezoek van de Nederlandse koningin werd een groot succes.
Voorts leverde deze dienst 77 kaarten af voor het vergemakkelijken van de inschepingsformaliteiten en 25 kaarten voor de CD-parking *(corps diplomatique)* van de luchthaven van Zaventem.
De dienst Bezoeken behandelde 3.164 vragen om veiligheidsmaatregelen voor VIP's, alsook aanvragen van voorkeurbehandeling in de luchthavens van Abelag, Melsbroek en het station van Brussel-Zuid. Er kwamen een dertigtal klachten binnen wegens inbraak in kanselarijen of residenties. De dienst stuurde 2.309 aanvragen door met betrekking tot het gebruik van de VIP-ruimte van de luchthaven van Zaventem.
De dienst bevoegd voor het Egmontpaleis en het kasteel Hertoginnendal organiseerde ongeveer 525 lunches, diners en recepties. 2006 was een bijzonder druk jaar, mede als gevolg van de vele activiteiten die werden georganiseerd in verband met het Belgische voorzitterschap van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE).

Symposium België op de internationale scène – Een kijk vanuit het buitenland

Na de festiviteiten rond 175-25 in 2005 heeft België in 2006 een andere, weliswaar minder bekende maar nochtans erg belangrijke, 175ste verjaardag gevierd: die van de Conferentie van Londen. De Belgische Revolutie van 1830 betekende de afscheiding van de Nederlanden en de uitroeping van onze onafhankelijkheid.

Als gevolg hiervan kwamen de vijf grote mogendheden van toen, namelijk Groot-Brittannië, Frankrijk, Pruisen, Oostenrijk en Rusland, in Londen bijeen om garanties uit te werken voor onze pas verworven onafhankelijkheid. Deze grote internationale conferentie was van doorslaggevende betekenis voor het uittekenen van onze grenzen en het uitwerken van ons politiek bestel.

Onze minister van Buitenlandse Zaken, dhr. Karel De Gucht, heeft vertegenwoordigers van die voormalige mogendheden, nu moderne staten, gevraagd deze periode te komen herdenken. Zo zijn op 14 november in het Egmontpaleis afgevaardigden van Frankrijk, Rusland, Oostenrijk, Duitsland en Groot-Brittannië en ook de ministers van Buitenlandse Zaken van België, Nederland en Luxemburg samengekomen.

Multilaterale diplomatie

In zijn openingstoespraak herinnerde Karel De Gucht eraan dat de Conferentie van Londen een eerste oefening in multilaterale diplomatie was. Hij onderstreepte ook hoe zeer de Belgen gehecht zijn aan de democratische waarden, en dat al van bij de onafhankelijkheid.

Zijn Nederlandse ambtgenoot, Bernard Bot, wees al meteen op de historische wortels en de kwaliteit van de Belgisch-Nederlandse samenwerking. De grenzen tussen beide landen zijn al lang geleden opgeheven. In dit opzicht is de Benelux een unieke hefboom voor een hechte samenwerking en een ware kweekvijver voor de Europese politiek.

Jean Asselborn, de Luxemburgse minister van Buitenlandse Zaken, van zijn kant schetste de historische context van de onafhankelijkheid van zijn land, waarvan één vijfde van de bevolking via de Belgische havens is uitgeweken naar Amerika. Die herinnering blijft voortleven.

Van de andere sprekers prees Vassili Likhatchev, de vice-voorzitter van de commissie Buitenlandse Zaken van de Raad van de Russische Federatie, het pragmatisme dat de Belgisch-Russische betrekkingen altijd heeft gekenmerkt; Markus Löning, een lid van de Duitse Bundestag, loofde de politieke deugden vervat in de Belgische grondwet; het Britse parlementslid Gordon Marsden onderstreepte de noodzaak van meer stabiliteit dankzij diplomatie en gaf de Belgische grondwet als voorbeeld, terwijl de Oostenrijkse ambassadeur, dhr. Franz Cede, het had over de Belgische expertise in het omgaan met complexe materies.

(V.l.n.r.) Voorzitter van het directiecomité van Buitenlandse Zaken Jan Grauls, voormalig secretaris-generaal van de NAVO Lord George Robertson, voormalig secretaris-generaal van de Verenigde Naties Javier Perez de Cuellar, voormalig voorzitter van de Europese Commissie Jacques Delors en staatssecretaris voor Europese Zaken Didier Donfut

© FOD Buitenlandse Zaken, Dimitri Ardelean

Europees evenwicht

Mevrouw Joëlle Bourgois, de ambassadeur van Frankrijk, wees op de impact van de gebeurtenissen van 1831 op de wereld vandaag: in 1831 kwam, dankzij België, een Europees evenwicht tot stand; vandaag erkennen we de bijdrage van de Europese Unie aan een wereldwijd evenwicht. In een steeds veranderende wereld is gedeelde soevereiniteit gelijk aan méér soevereiniteit.

Onder voorzitterschap van dhr. Didier Donfut, staatssecretaris voor Europese Zaken, werd de ochtendsessie afgerond.

In de namiddag kwamen de vertegenwoordigers van de drie grote internationale instellingen aan het woord: de VN, de NAVO en de EU.
Dhr. Javier Perez de Cuellar, de voormalige secretaris-generaal van de Verenigde Naties, haalde zijn herinneringen aan België op en erkende de belangrijke Belgische bijdrage aan de VN-inspanningen. Voormalig secretaris-generaal van de NAVO Lord George Robertson deed dat laatste nog 's over.

'Belgische momenten' in de geschiedenis van Europa

Voor dhr. Jacques Delors, voormalig voorzitter van de Europese Commissie, heeft de interne Belgische politiek de opeenvolgende Belgische regeringen nooit verhinderd zich actief voor het Europese beleid in te zetten. België is de geest van de stamvaders en de communautaire filosofie altijd trouw geweest. Er waren 'Belgische momenten' in de geschiedenis van Europa en zo zullen er nog komen.
In zijn conclusie sloot minister van Ontwikkelingssamenwerking De Decker zich aan bij Lord Robertson en onderstreepte het belang van de transatlantische band zoals die bestaat in de NAVO en de noodzaak van een nauwere samenwerking met de Europese Unie op het vlak van ontwikkelingssamenwerking.
Vanuit het publiek kwamen er tal van vragen, opmerkingen en persoonlijke herinneringen. Onder meer de oud-premiers Mark Eyskens en Wilfried Martens en oud-minister van Buitenlandse Zaken Willy Claes konden rekenen op een gretig gehoor en sloten deze mooie dag af in het teken van de dialoog.

2. Personeel

Sleutelen aan personeelsbeleid

In 2006 ging onze FOD, in samenwerking met de FOD Personeel en Organisatie, door met de modernisering van zijn personeelsbeleid, en dat in het raam van de initiatieven die binnen het federale openbare ambt werden ontwikkeld. Het streefdoel is te zorgen voor beter opgeleide en competentere personeelsleden en structuren die nauwer aansluiten bij de behoeften. Het departement houdt een denkoefening om alle functies van niveau A in kaart te brengen, door middel van een taakomschrijving en een afweging van functies. Deze oefening zal begin 2007 zijn afgewerkt. Ze zal een optimalisering mogelijk maken van de ontwikkeling van competenties en ervoor helpen zorgen dat personeelsleden functies krijgen toebedeeld die het best bij hen passen. Het personeelplan 2006 voor het hoofdbestuur voorziet in het aantrekken van 53 personeelsleden, een deel ter vervanging van ambtenaren die de dienst verlieten. Begin 2007 wordt het plan voort afgewerkt. Wat betreft de loopbanen in de buitendienst, heeft het departement in de loop van 2006 34 personeelsleden aangeworven, van wie 26 diplomaten en 8 attachés voor ontwikkelingssamenwerking. Hiernaaststaande tabellen geven de samenstelling weer van het personeelsbestand op 1 november 2006 bij het hoofdbestuur en in het buitenland, evenals het aantal en de aard van de posten. Als bijlage achteraan het jaarverslag is een wereldkaart opgenomen met de situering van de diverse soorten post.

Personeel van de FOD bij het hoofdbestuur en in het buitenland (1/11/2006)

Aantal statutaire en contractuele personeelsleden in het hoofdbestuur:

Statutairen van de binnencarrière	668
Contractuelen van de binnencarrière	503
Diplomaten	167
Kanseliers	60
Attachés voor Ontwikkelingssamenwerking	21
Totaal in het Hoofdbestuur	**1.419**

Totaal aantal statutaire en contractuele personeelsleden in de posten en bij de Permanente vertegenwoordigingen in het buitenland en in Brussel:

Diplomaten	245
Kanseliers	114
Attachés voor Ontwikkelingssamenwerking	40
Uitgezonden contractuelen	147
Ter plaatse aangeworven contractuelen	1513
Totaal op post, bij de PV's in het buitenland en in Brussel	**2.059**
Algemeen totaal (Hoofdbestuur, posten en PV's)	**3.478**

Aantal en type diplomatieke en consulaire posten 1/11/2006

Posten	
Ambassades	89
Consulaten-generaal	16
Consulaten	10
Permanente Vertegenwoordigingen	10
Samenwerkingsbureaus *	6
Totaal	131

* Het gaat enkel om de samenwerkingsbureaus in landen waar geen Belgische diplomatieke post aanwezig is: Bamako, Cotonou, Maputo, Niamey, Quito, La Paz. Twintig kantoren zijn ondergebracht in het gebouw van een ambassade, een consulaat-generaal of een Permanente Vertegenwoordiging. .

Er werden in 2006 drie ambassades gesloten (Harare, Quito en La Paz), en twee samenwerkingsbureaus geopend (Quito en La Paz).

3. Gebouwen

Gebouwen in het buitenland

Het departement beheert ongeveer 350 gebouwen in het buitenland, waarvan meer dan de helft als eigenaar. De totale waarde van ons vastgoed bedraagt bijna 375 miljoen euro. Het gaat hier vooral om de officiële residenties van de posthoofden.

De andere gebouwen, vooral kanselarijen, vertegenwoordigen samen een jaarlijkse huurkost van 9 tot 10 miljoen euro.

Voor 2006 beliep het investeringsbudget 10,1 miljoen euro, terwijl het budget voor aankopen 2,8 miljoen euro bedroeg.

Het Masterplan voor de gebouwen geeft richtcijfers aan voor de uitgaven en inkomsten van het Organieke Fonds van de Gebouwen voor de volgende vier jaren. Deze hebben betrekking op de belangrijkste vastgoedoperaties en de prioritaire renovatie- en bouwprojecten.

Gebouwen in Brussel

Deze gebouwen worden gehuurd. Het belangrijkste gebouw is Egmont I, op nummer 15 in de Karmelietenstraat. De bouw van Egmont II werd in juni 2004 aangevat en eind 2006 afgewerkt.

Egmont II vervangt een reeks lokalen, die op diverse plaatsen in de stad werden gehuurd: Naamsestraat 72, Brederodestraat 6, Crespelstraat 2-4, Hoogstraat 139.

Overigens beheert het departement in samenwerking met de Regie der Gebouwen het Egmontpaleis en het kasteel Hertoginnedal.

4. Begroting en financiële middelen

Organisatie-afdeling	Programma	Opschrift/Onderwerp	Bedrag in vastlegging (in duizend EUR)	Bedrag in ordonnancering (in duizend EUR)
01		Beleidsorganen van de Minister van Buitenlandse Zaken		
		Beleid en missie	2.709	2.709
02		Beleidsorganen van de Minister van Ontwikkelingssamenwerking		
		Beleid en missie	2.347	2.347
11		Beleidsorganen van de Staatssecretaris voor Europese Zaken, toegevoegd aan de Minister van Buitenlandse Zaken		
		Beleid en missie	1.282	1.282
21		Beheersorganen		
	0	Leiding en beheer	69.711	69.711
40		Algemene diensten		
	1	Protocol	721	721
	2	Vorming	1.500	1.500
	3	Conferenties, seminaries en andere	1.487	1.487
	4	Humanitaire hulp	1.170	1.170
	5	Vertegenwoordiging in het buitenland	3.547	3.547
	6	Communicatie en informatie	1.615	1.615
	7	Internationale samenwerking	3.528	3.528
42		Diplomatieke en consulaire posten en posten voor samenwerking		
	0	Bestaansmiddelenprogramma	166.004	166.004
	1	Organiek fonds	9.300	10.280
43		Directie-generaal Juridische Zaken		
	0	Bestaansmiddelenprogramma	496	496
51		Directie-generaal Bilaterale Zaken		
	0	Bestaansmiddelenprogramma	10.000	10.000
	1	Bilaterale betrekkingen	3.938	3.938
	2	Economische expansie	2.653	2.653
52		Directie-generaal Consulaire Zaken		
	0	Bestaansmiddelenprogramma	3.000	3.000
	1	Internationale instellingen	117	117
	2	Humanitaire hulp	197	197
53		Directie-generaal Multilaterale Zaken en Mondialisering		
	1	Multilaterale betrekkingen	80.327	80.327
	2	Wetenschapsbeleid	3.579	3.579
	3	Samenwerking	483	483
	4	Humanitaire hulp	48.862	50.762
54		Directie-generaal Ontwikkelingssamenwerking		
	0	Bestaansmiddelenprogramma	3.665	3.665
	1	Gouvernementele samenwerking	251.149	223.143
	2	Niet-gouvernementele samenwerking	199.151	200.361
	3	Multilaterale samenwerking	452.536	357.499
	4	Bijzondere interventies	127.698	116.332
55		Directie-generaal Coördinatie en Europese Zaken		
	1	Europese betrekkingen	3.337	3.337
		Aangepaste begroting 2006	1.443.122	1.312.803

5. Informatie- en communicatietechnologie

Op het vlak van ICT stelt de FOD Buitenlandse Zaken een aantal bijzondere uitdagingen: enerzijds het grote aantal diplomatieke en consulaire posten, ook in gebieden waar de communicatiemiddelen schaars, zo niet onbestaande zijn, en anderzijds de behoefte om altijd en zeker in het geval van een crisis, te kunnen communiceren met het hoofdkwartier in Brussel.

Zoals elke moderne organisatie, steunt de FOD voor de meeste van zijn processen op ICT-ondersteuning: personeelsbeheer, financieel beheer, beheer van Belgen in het buitenland, beheer van het proces van visa-afgifte, kennisbeheer, enz...

In 2006 werden een aantal grote projecten uitgevoerd of aangevat die ertoe bijdragen om de ICT-ondersteuning van de FOD Buitenlandse Zaken te moderniseren:

- uitbreiding van de capaciteit van het wereldwijde datanetwerk: het resultaat van dit project is minimaal een verdubbeling en maximaal een vertienvoudiging van de bandbreedte waarover de posten kunnen beschikken voor hun beveiligde communicatie met Brussel;
- installatie van nieuwe servers in alle posten, met inbegrip van een systeem voor de opslag en backup van de informatie in de posten;
- de modernisering van de pc's in de posten: upgrade naar een performanter besturingssysteem en naar modernere bureautica-applicaties
- consolidatie van het serverpark te Brussel;
- implementatie van een performante oplossing voor de opslag en de beveiliging van gegevens;
- uitrol van een nieuwe toepassing voor het financieel beheer op de posten;
- uitrol van een nieuwe toepassing voor het beheer van de Belgen in het buitenland;
- deelname aan het Biodev-project voor de afgifte van biometrische visa (zie ook Dienstverlening - Consulaire Zaken);
- introductie op het departement en in de posten van een systeem van kennismanagement, dat het mogelijk maakt om informatie te delen en om samen te werken op documenten;
- uitwerken van een nieuw, gedetailleerd beleid inzake de bescherming van informatie.

2. De dienstverlening

1. Consulaire zaken

Biometrie ten dienste van visumbeleid

Nadat het in 2005, samen met Frankrijk, het Europese proefproject Biodev I *(Biometrics Data Experimented in Visas)* lanceerde, startte België, via de directie-generaal Consulaire Zaken (DGC), in 2006 de voorbereiding van Biodev II, waaraan een grotere groep landen deelneemt.

Biodev I, het eerste luik, stelde een aantal Franse en Belgische diplomatieke en consulaire posten in staat het registreren van biometrische gegevens van visumaanvragers uit te testen: het nemen van digitale afdrukken van de tien vingers en het nemen van een digitale foto.

In 2005 startte Frankrijk de tests op in Colombo (Sri Lanka), Minsk (Wit-Rusland), San Francisco (VS) en Annaba (Algerije). België van zijn kant deed dit in Washington (VS) en in Kinshasa en Lubumbashi (Democratische Republiek Congo). In Bamako (Mali) beheerden de twee landen het experiment samen.

België reikte zo in de vier betrokken posten samen meer dan 15.000 biometrische visa uit, met de Franse posten erbij werden in totaal meer dan 110.000 biometrische visa geproduceerd.

Voorbereiding op VIS

Biodev kan worden beschouwd als een 'laboratorium' ter voorbereiding van de toekomstige gecentraliseerde Europese gegevensbank voor visumaanvragen, het *Visa Information System* of VIS.

Biodev II – afname van digitale vingerafdrukken bij een grenscontrole in Zaventem

© FOD Buitenlandse Zaken, Anke Renard

De biometrische gegevens die worden geregistreerd bij de individuele visumaanvraag, worden in bepaalde grensposten gecontroleerd op het moment dat de visumaanvrager in de Schengenruimte aankomt. Het gaat om posten in Brussel-Nationaal, de Franse luchthavens Roissy Charles de Gaulle, Orly, Lyon Saint-Exupéry, Marseille-Provence en de haven van Marseille.

Biodev I maakte het niet alleen mogelijk de hard- en software, het doorsturen en de beveiligde opslag van de gegevens uit te testen, maar ook na te gaan hoe de visumaanvragers op het systeem reageren en uit te maken in hoever het voor de diplomatieke en consulaire posten een haalbare kaart is.

De ervaring met dit Frans-Belgische project was zo positief dat het in 2006 een verlengstuk kreeg met Biodev II. In deze fase nemen zes extra lidstaten van de Europese Unie eraan deel: het Groothertogdom Luxemburg, het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Oostenrijk, Spanje en Portugal.

Europese financiering

Net zoals voor Biodev I, komt de Europese Commissie tegemoet in de financiering van het project. Dit gebeurt via het budget van het actieprogramma ARGO, dat bedoeld is ter bevordering van de administratieve samenwerking tussen de lidstaten op het vlak van asielverlening, visumbeleid, immigratie en het beheer van de buitengrenzen. De Commissie neemt zo tachtig procent van de kosten van Biodev II voor haar rekening, de acht deelnemende landen financieren de overige twintig procent.

Elk deelnemend land zorgt ervoor dat in een aantal diplomatieke en consulaire

posten in het buitenland de biometrische gegevens worden geregistreerd en bij aankomst van de visumaanvragers in het Schengengebied gecontroleerd.
België koos de posten uit in Kinshasa, Kigali en Bujumbura en bood de andere deelnemers aan er ook voor hen de biometrische gegevens van visumaanvragers te registreren.
Op technisch vlak maakt deze tweede fase van het Biodev-project het mogelijk de diverse computersystemen uit te testen om na te gaan of de interoperabiliteit is gewaarborgd.
Dit nieuwe project versterkt ook de Europese samenwerking op consulair vlak. Het is immers vastgelegd dat de partners ook voor andere deelnemende landen de registratie van de biometrische gegevens op zich nemen.
Ten slotte heeft België in het kader van de Biodev-projecten het Instituut voor Tropische Geneeskunde in Antwerpen gevraagd een studie uit te voeren naar de gevolgen van het nemen van digitale vingerafdrukken op de hygiëne en de volksgezondheid. De bedoeling is vast te stellen of er hierbij kans is op overdracht van infecties of besmettelijke ziekten.

Wereldprimeur: beperkte gezondheidsrisico's bij digitale vingerafdrukken

In het kader van het Biodev-project en onder impuls van België is een studie uitgevoerd die het risico op overdracht van infectieziekten bij de afname van digitale vingerafdrukken beschrijft. Deze studie, uitgevoerd door professor Jan Jacobs, die verbonden is aan het Instituut voor Tropische Geneeskunde in Antwerpen, wordt algemeen beschouwd als een 'wereldprimeur'. Nooit eerder werd deze problematiek van naderbij bestudeerd. De resultaten geven aan dat er bij het nemen van digitale vingerafdrukken beperkte gezondheidsrisico's bestaan.

De onderzoeksvraag was als volgt: kunnen infecties worden overgedragen door het nemen en lezen van digitale vingerafdrukken? Meer bepaald werd gedacht aan micro-organismen die bruikbaar zijn in bioterrorisme (bijvoorbeeld in Washington) en tropische ziekten (malaria, Ebola en andere virussen). Op basis van een literatuurstudie werd nagegaan of micro-organismen die infecties veroorzaken op handen of niet-poreuze oppervlakken (zoals de scanners die in de Biodev-installaties worden gebruikt) kunnen overleven en dus ook worden overgedragen.
De belangrijkste conclusie van de studie is dat er wel degelijk micro-organismen bestaan die door hand-voorwerpcontact kunnen worden overgedragen van de ene persoon op de andere, maar dat dit niet het geval is bij de micro-organismen die zouden kunnen dienen bij bioterrorisme, noch bij die welke tropische ziekten veroorzaken. De micro-organismen die wel via het nemen van digitale vingerafdrukken overdraagbaar zijn, kunnen in zeer kleine aantallen maag-, darm- of luchtweginfecties veroorzaken. Concreet beschrijft professor Jacobs dat het risico op *salmonella typhi*-besmetting bij visumaanvragers in Kinshasa 2/10.000 is. In Washington werd het risico op een besmetting met het *rotavirus* op 2/10.000 berekend. Een groot aantal van deze micro-organismen is verspreid onder het grote publiek. Eenvoudige maatregelen zoals handen wassen met ontsmettingsmiddelen op basis van alcohol, kleine ingrepen in het design van de toestellen en aangepaste ontsmetting kunnen het risico op overdracht sterk beperken.

Studie is een wereldprimeur

Buiten de strikte context van de gezondheidszorg en de bewaking van de voedselketen wordt er eigenlijk weinig aandacht besteed aan hygiëne en overdracht van infecties door hand-voorwerpcontact. Vingerafdrukken worden in onze samenleving ervaren als iets vanzelfsprekends. Toch is het verbazingwekkend dat er geen enkele wetenschappelijke studie werd teruggevonden die infectieoverdracht via *fingerprinting* had bestudeerd. De studie van professor Jacobs heeft dan ook de nodige interesse opgewekt bij de Europese Commissie, die deze problematiek in het kader van de toekomstige VIS van nabij volgt, alsook van de Amerikaanse autoriteiten, die er steeds van zijn uitgegaan dat het risico op infecties onbestaand was.

Belgische maatregelen om het risico op besmetting te verkleinen

België zal in maart 2007, op basis van de aanbevelingen van de studie en om te beginnen door middel van een proefproject, maatregelen invoeren om het besmettingsgevaar drastisch te verminderen. Zo zal de visumsectie van de Belgische post in Kinshasa duidelijke instructies ontvangen over de te volgen procedure bij de afname van vingerafdrukken.

Een dispenser met alcoholhoudende zeep zal worden ter beschikking gesteld van de visumaanvragers en alcoholhoudende doekjes zullen worden uitgedeeld na de afname van de vingerafdrukken. De hele procedure zal worden verduidelijkt aan de hand van een affiche die in de wachtzaal zal worden opgehangen.
Na evaluatie van dit proefproject worden de instructies naar alle proefposten van het Biodev-project gestuurd.
Wereldwijd is België het enige land dat deze studie liet uitvoeren en duidelijke instructies aan ambtenaren en publiek geeft om het risico op het opdoen van besmettelijke ziekten via de afname van digitale vingerafdrukken te beperken.

2. Crisisbeheer

Onze FOD, steun en toeverlaat in noodsituaties

Sinds 2003 is binnen onze FOD de dienst Crisiscentrum-Reisadvies-B-FAST actief en werden bijkomende voorzieningen getroffen om zo efficiënt mogelijk het hoofd te bieden aan noodsituaties. We onderscheiden hier drie verschillende actieterreinen:

- Bijstand aan landgenoten die zich in het buitenland in een crisissituatie bevinden
- Reisadviezen voor landgenoten die zich naar het buitenland willen begeven
- Noodhulp aan de plaatselijke bevolkingen, via het inzetten van B-FAST

Bijstand aan Belgen in het buitenland

In 2006 werd het crisiscentrum tweemaal geactiveerd: in mei voor het busongeval in het Spaanse Pedrezuela en in juli voor de evacuatie van Belgen uit Libanon. In totaal verlieten ongeveer 1.500 Belgen Libanon, van wie er 1.150 werden geëvacueerd door bemiddeling van de Belgische ambassade.

Reisadviezen voor 133 landen

In 2006 publiceerde de FOD reisadviezen voor ruim 130 landen. Daarbij werden degenen die zich naar het buitenland wilden begeven ingelicht over de toestand ter plekke en eventueel gewaarschuwd voor de problemen en gevaren waarmee ze zouden kunnen worden geconfronteerd.
Omdat de vraag naar reisadviezen toeneemt en steeds meer mensen internet gebruiken, stelt de dienst sinds 2001 reisadviezen ter beschikking op www.diplomatie.be. Gemiddeld bezochten in 2006 dagelijks ongeveer 600 mensen deze rubriek.

B-FAST driemaal actief op het terrein

Bij rampen en noodsituaties in het buitenland, die voornamelijk de plaatselijke bevolking treffen, doen de lokale autoriteiten vaak een beroep op noodbijstand van ons land en van de internationale gemeenschap. De snelle interventiestructuur B-FAST, die daartoe in 2000 werd opgericht, voerde in 2006 drie operaties uit.
In mei bood B-FAST hulp aan Bulgarije en Roemenië toen de twee landen werden getroffen door overstromingen. In Bulgarije ging een ploeg van de brandweer aan de slag met grote debietpompen, aan de Roemenen werd een lading medicijnen geleverd.
In augustus ging een expert van de FOD Volksgezondheid naar Ethiopië om de autoriteiten te adviseren bij de gezondheidsproblemen die gerezen waren als gevolg van de overstromingen daar.

Overstromingen in Roemenië © BELGA

3. Het beleid

1. België in bilateraal verband

West-Europa

Buurlandenbeleid krijgt nieuwe impuls

In 2006 werd de directie-generaal Bilaterale Zaken (DGB) versterkt met een 'ambassadeur voor het buurlandenbeleid'. De bedoeling hiervan is te zorgen voor een nieuwe impuls in het beleid en initiatieven te lanceren om de banden met onze buurlanden nauwer aan te halen. Deze ambassadeur heeft vooral een coördinerende functie. Hij moet erop toezien dat er voldoende communicatie en coördinatie is tussen alle actoren en instellingen die zich inlaten met bilaterale en grensoverschrijdende projecten. Op die manier kan de coherentie en de efficiëntie worden verzekerd.
Er staan enkele belangrijke evenementen op de agenda: de herziening van het Beneluxverdrag, de organisatie van de Belgisch-Nederlandse en Belgisch-Britse conferentie, de voorbereiding van de regeringstoppen met Nederland en Luxemburg, de opvolging van de ontwikkelingen in de samenwerking tussen SAR.LOR.LUX, Région Nord-Pas-de-Calais en Noordrijn-Westfalen.

Benelux

Nieuw Beneluxverdrag in voorbereiding
De officiële onderhandelingen over de toekomst van de Benelux worden zowel intern als met de drie partners van de organisatie voorbereid.
Op 17 januari 2006 had een eerste oriënteringsvergadering plaats met de drie lidstaten over de toekomst van de Benelux. Deze werd op 14 juni 2006 gevolgd door een Benelux-seminarie onder Luxemburgs voorzitterschap en in aanwezigheid van de Gewesten en Gemeenschappen. Het was gewijd aan het thema 'De Benelux-samenwerking: huidige stand van zaken, toekomstperspectieven'. Ter gelegenheid van deze bijeenkomst werden de drie partijen geïnformeerd over de juridische mogelijkheden voor een verlenging van het verdrag.

Groothertogdom Luxemburg
Op 19 juli 2006 kwamen de regeringen van België en Luxemburg bijeen in het kasteel van Schengen. Deze bijeenkomst past in de traditie van tweejaarlijkse ontmoetingen tussen de twee partijen. Ze werd opgevolgd door een zesde topontmoeting op 19 december 2006 in het kasteel van Terhulpen. Deze topontmoetingen hebben tot doel op regelmatige tijdstippen na te gaan welke vorderingen zijn gemaakt in de verdieping van de onderlinge samenwerking bij het verbeteren van het welzijn van de twee betrokken bevolkingen.
Op de agenda van de topontmoeting stonden belangrijke dossiers met betrekking tot de onderlinge samenwerking op Europees en grensoverschrijdend niveau. De twee regeringen waren verheugd over de samenwerking binnen de Benelux. Daarbij stond vooral de samenwerking binnen de politieke organen van de Europese Unie in de schijnwerper. Als scheidend voorzitter van de Benelux lichtte Luxemburg België in over de informele besprekingen die de drie lidstaten tijdens het eerste semester voerden over het stichtingsverdrag van de Benelux na 2010, datum waarop de eerste geldigheidsperiode van het verdrag afloopt.
België en Luxemburg hebben zich uitgesproken voor een voortzetting en uitdieping van de Benelux-samenwerking evenals voor een verlenging van het verdrag. Om ervoor te zorgen dat de diverse werkzaamheden op het vlak van de grensoverschrijdende samenwerking goed blijven vorderen, bekrachtigden de regeringen de resultaten van het overleg over crisisbeheer, volksgezondheid, mobiliteit en vervoer, consulaire zaken, politie en gerecht.
De FOD rondde begin oktober 2006 het dossier af ter voorbereiding van de ratificatieprocedure van het akkoord over grensoverschrijdende samenwerking SAR.LOR.LUX, dat op 23 mei 2005 was afgesloten.

Het Koninkrijk der Nederlanden
De FOD bereidde in 2006 de vierde uitgave voor van de Belgisch-Nederlandse Conferentie. Dit prestigieuze evenement werd, net als de intergouvernementele 'Thalassa-topontmoeting' verschoven naar 2007 als gevolg van de wetgevende verkiezingen die op 22 november in Nederland plaatshadden.

Frankrijk

Eurodistrict in de maak
Bij de vaststelling dat wettelijke en reglementaire obstakels grensoverschrijdende acties bleven bemoeilijken, hadden de eerste ministers van Frankrijk en België, evenals de ministers-presidenten van het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en van de Franse Gemeenschap beslist een werkgroep op te zetten samengesteld

uit zes Belgische en evenveel Franse parlementsleden. Deze werkgroep werd op 10 november 2005 geïnstalleerd. Hij kreeg als opdracht mee te zoeken naar manieren waarop de betrekkingen zouden kunnen worden vergemakkelijkt, voorstellen te doen voor wetgeving op diverse terreinen en denkwerk te verrichten inzake het politieke bestuur van een Eurodistrict.

Onze FOD hielp bij het opzetten van de werkgroep met Belgische parlementariers en leverde een bijdrage tot de financiering ervan ten bedrage van 70.000 euro.

De Belgisch-Franse parlementaire werkgroep kwam in 2006 drie keer in voltallige zitting samen. Dit gebeurde respectievelijk op 20 maart, 12 juni en 28 november.

Op 12 juni 2006 ondertekende de Belgisch-Franse parlementaire werkgroep een akkoord over het bestuur van de grensoverschrijdende metropool. Hierbij verbonden de twaalf leden van de werkgroep zich ertoe aan de respectieve regeringen voor te stellen een Eurodistrict op te richten, een soort overlegorgaan voor het uitwerken en uitvoeren van projecten van grensoverschrijdend belang. Dit zou zijn samengesteld uit een stemgerechtigde vergadering, een uitvoerend bureau en thematische commissies.

Om er zeker van te zijn dat er snel concrete actie volgt op de uitgetekende krijtlijnen, heeft de werkgroep de diverse regeringen voorgesteld een constitutief comité op te richten dat zal belast zijn met het opstellen van de samenwerkingsconventie, de statuten van het Eurodistrict en de berekening van het benodigde budget.

Op 10 november 2006 organiseerde de FOD een vergadering om te overleggen over de toekomstige werkzaamheden van het constitutieve comité van het Eurodistrict Rijsel-Kortrijk-Doornik. Dit gebeurde vooral met het oog op het voorstel met betrekking tot de organisatie van het bestuur en de financiering van de structuren.

Eind januari 2007 organiseert de Frans-Belgische parlementaire werkgroep een open debat over de voorstellen. Het is de bedoeling tegen het eind van het eerste trimester van 2007 een officieel rapport aan de eerste ministers en de ministers-presidenten voor te leggen.

Aangelegenheden inzake Schelde, Maas en binnenvaart

De federale regering maakt sinds 1 december 2005 deel uit van de Internationale Scheldecommissie en volgt de voltallige vergadering en de Scaldit-vergaderingen, waar de omzetting van de Europese Kaderrichtlijn Water tussen de Schelde-oeverstaten onderling en multilateraal wordt afgestemd.

Binnen de Centrale Rijnvaartcommissie neemt de Rijnvaartcommissaris, aangesteld door Buitenlandse Zaken, het voorzitterschap waar van de Belgische delegatie. Hij vertegenwoordigde ook de federale minister van Mobiliteit op de Paneuropese conferentie voor transport over binnenwateren, gehouden in Boekarest op 13 en 14 september 2006.

De inzet van deze conferentie was de vrije binnenvaart tussen de Noordzee en de Zwarte Zee. Dit moet de binnenvaart de kans geven zich te ontwikkelen tot een belangrijke alternatieve transportmodus die mede de verwachte verdubbeling van het goederenvervoer in Europa in de komende jaren kan helpen opvangen.

Verenigd Koninkrijk

Intense samenwerking

België en het Verenigd Koninkrijk onderhouden goede relaties en bouwen die voort uit, onder andere door middel van de jaarlijkse Belgisch-Britse Conferentie. Dit prestigieuze evenement bracht in oktober een tachtigtal hooggeplaatste vertegenwoordigers van beide landen samen om na te denken over de gevolgen van de globalisering voor de burger.

Er werd van gedachten gewisseld over de toekomst van de energievoorziening, de gezondheidszorg, het vraagstuk van de integratie en diversiteit op de werkvloer, de democratisering van de informatie en de gevolgen ervan op de media.

Voorts werken België en het Verenigd Koninkrijk intens samen binnen de *Groupe de Contact international sur la Région des Grands Lacs* (Internationale Contactgroep over de Regio van de Grote Meren), die op 19 juni in Londen vergaderde.

Duitsland

Vijfenvijftig jaar bilaterale betrekkingen

De betrekkingen met Duitsland zijn voortreffelijk. Onze analyses en visies over internationale vraagstukken en over de toekomst van Europa zijn meestal gelijklopend. In april en juli werd een groep van een 40-tal Duitse stagiaire-

diplomaten op ons departement ontvangen om er uiteenzettingen bij te wonen over de bilaterale en multilaterale politiek van België. In juni werd de vijfenvijftigste verjaardag herdacht van onze bilaterale betrekkingen. Immers, op 27 juni 1951 overhandigde de eerste ambassadeur van de Bondsrepubliek Duitsland bij het Koninkrijk België zijn geloofsbrieven. Ons land was één van de eerste waarmee Duitsland na het einde van de oorlog ambassadeurs uitwisselde. Dat was voor de Bondsrepubliek Duitsland een belangrijke stap op weg naar aanvaarding in de gemeenschap van staten en voor België een moedig politiek gebaar, zo kort na de oorlog en de bezetting.

Finland

Speciale aandacht tijdens EU-voorzitterschap

De betrekkingen met Finland zijn dermate goed dat er bijna niet aan gedacht wordt ze in de kijker te zetten. Ter gelegenheid van het Finse voorzitterschap van de Europese Unie kregen de onderlinge betrekkingen speciale aandacht. Een intensifiëring van de bezoeken heen-en-weer maakte het mogelijk de synergieën in de verf te zetten. Tijdens zijn voorzitterschap kon Finland rekenen op de Belgische expertise inzake Afrikaanse aangelegenheden.

Italië

Viering 60 jaar bilaterale betrekkingen in teken migratie

De bilaterale betrekkingen België-Italië kunnen worden bestempeld als uitstekend, en dat op alle niveaus, de civiele maatschappij inbegrepen.

De nauwe banden tussen de twee landen werden nog eens duidelijk door het seminarie dat op 12 september 2006 in het Egmontpaleis plaatshad. Het werd georganiseerd door het Koninklijk Instituut voor Internationale Betrekkingen samen met de Italiaanse ambassade om de zestigste verjaardag te herdenken van de bilaterale akkoorden. De bilaterale akkoorden tussen België en Italië betekenden een belangrijke mijlpaal in de geschiedenis van de immigratie van Italianen in België.
De sprekers (meestal uit de academische wereld) behandelden thema's die het mogelijk maakten in het kort de historische en sociologische aspecten te overlopen van de Italiaanse immigratie in België. Het colloquium was eveneens de gelegenheid om bepaalde nogal grimmige stereotyperingen van de Italiaanse kolonie te overstijgen en te herinneren aan de drama's waarbij ze betrokken was zoals de mijnramp van Bois du Cazier in 1956. Van de 262 mijnwerkers die het leven lieten, waren er 136 met de Italiaanse nationaliteit.
De opening van het seminarie werd bijgewoond door minister van Buitenlandse Zaken, Karel De Gucht, en de Italiaanse vice-minister van Buitenlandse Zaken, Franco Danieli.

Westelijke Balkan

Actief engagement

België besteedt bijzondere aandacht aan de westelijke Balkanlanden, die hun stabiliseringsproces voortzetten en uiteindelijk geroepen zijn aan te sluiten bij de Europese Unie en de NAVO. Het Belgische engagement blijkt uit een reeks projecten die passen in onze preventieve diplomatie en conflictpreventie. Die hebben onder andere te maken met de terugkeer van de mensen die het geweld ontvlucht zijn (Kosovo, Kroatië), de versterking van de deelname van vrouwen aan de politiek (Kosovo), het onderwijzen van de democratische waarden aan jongeren (Kroatië), ontmijningswerk (Kroatië) of de versterking van het rechtsapparaat (Bosnië-Herzegovina).

Deelname aan Althea en andere EU-initiatieven

België nam deel aan de operatie Althea, dat de EU (EUFOR) uitvoert in Bosnië-Herzegovina, en stelde daarvoor een veertigtal militairen ter beschikking evenals drie helikopters van het type A-109. Vier landgenoten nemen deel aan de politietaak van de EU (EUPM) in Bosnië-Herzegovina. In Kosovo levert België ongeveer 200 manschappen voor de vredesmacht van de NAVO (KFOR). Binnen de EU verleende België voort zijn politieke steun aan het associatie- en stabilisatieproces waartoe de westelijke Balkanlanden zich hebben verbonden. Dat moet hen rijp maken voor een toetreding. Bij de beslissing daarover zal elk land op zijn eigen verdiensten worden beoordeeld.

Talrijke ontmoetingen

Er hadden in 2006 talrijke ontmoetingen plaats tussen hoge ambtenaren van België en van de westelijke Balkanlanden. Minister De Gucht maakte, in zijn hoedanigheid van voorzitter van de OVSE, in februari en april twee reizen naar de regio. In België was het bezoek te noteren van de president van Bosnië-Herzegovina, de heer Suleyman Tihic

(maart 2006), van president Svetozar Marovis van de toen nog bestaande confederatie Servië-Montenegro (maart 2006), en van de eerste minister van Kroatië, Stipe Mesic (december).
Na een in mei gehouden referendum werd Montenegro op 3 juni 2006 een soevereine staat.

Turkije: België blijft voorstander EU-lidmaatschap

België blijft een fervente voorstander van de integratie van Turkije in de Europese Unie. Minister De Gucht begaf zich eind oktober naar Ankara en herinnerde er zijn gesprekspartners aan de Belgische steun. Tegelijk wees hij echter op de noodzaak de hervormingen sneller door te voeren en de verbintenissen die Turkije aanging ten opzichte van de EU en haar lidstaten na te komen. Als dit niet gebeurt, dreigen de toetredingsonderhandelingen te ontsporen.

Griekenland

De bilaterale betrekkingen met Griekenland zijn intens en hartelijk.
In vele dossiers houden we er dezelfde standpunten en visies op na, zeker waar het gaat om het Europese beleid. Minister De Gucht heeft dit nog eens kunnen vaststellen bij zijn bezoek aan Athene in januari 2006.

Republiek Cyprus: verder hopen op hereniging

Net als zijn Europese partners zou België liever een ééngemaakt Cyprus hebben zien toetreden tot de EU, maar het respecteert de soevereine volkswil die ertoe heeft geleid dat het Plan Annan-5 op 24 april 2004 is verworpen. Zo lang de kwestie Cyprus onopgelost blijft, steunt België de multilaterale inspanningen om een hereniging van het eiland tot stand te brengen, dit met respect voor de internationale normen, de beslissingen van de VN, en de principes die ten grondslag liggen van de Europese Unie. Dit is ook de boodschap die minister De Gucht aan de Cypriotische regering heeft overgebracht bij zijn bezoek aan Nicosia in januari 2006.
België draagt in de context van zijn preventieve diplomatie een flinke som geld bij aan een project (Commissie voor Vermiste Personen) dat wil bijdragen tot de verzoening tussen de Grieks- en Turks-Cyprioten op een moment dat de gesprekken over een initiatief om een oplossing te zoeken voor de verdeling van het eiland op een dood punt zijn beland.

Transatlantische betrekkingen

Verenigde Staten

Bezoek eerste minister haalt banden met VS aan

Ook in 2006 werd voortgewerkt aan de versterking van de betrekkingen met de Verenigde Staten van Amerika. Daarbij kon worden gesteund op de fundamenten die werden gelegd tijdens het bezoek van president Bush aan België in februari 2005.
Op zijn beurt bracht eerste minister Verhofstadt, samen met de ministers De Gucht en Reynders en staatssecretaris Van Quickenborne, in januari 2006 een officieel werkbezoek aan de Verenigde Staten. Tijdens een ontvangst op het Witte Huis werd nogmaals de verbondenheid tussen beide landen beklemtoond.
De Belgische regeringsdelegatie bezocht naast Washington ook New York en Chicago. De eerste minister sprak er over de recente ontwikkelingen in de Europese Unie en zette zijn visie uiteen op de toekomst ervan.

Road shows

Een belangrijke doelstelling van het bezoek was de promotie van België als handels- en investeringspartner voor het Amerikaanse bedrijfsleven. Er waren talrijke privé-ontmoetingen met bedrijfsleiders en er werden speciale seminaries georganiseerd om België als gastland voor investeerders voor te stellen. Tijdens deze *road shows* werd voor een talrijk en geïnteresseerd publiek voornamelijk uitgepakt met de gunstige fiscaliteit voor buitenlandse bedrijven, vooral het nieuwe stelsel van de notionele intrestaftrek en de fiscale *rulings* (waarbij de dienst Voorafgaande Beslissingen in fiscale zaken op voorhand zegt hoe de belastingregels precies op een bepaalde transactie zullen worden toegepast).
Uiteraard vonden, naast het bezoek van deze regeringsdelegatie, in de loop van het jaar contacten plaats tussen de ministers van Buitenlandse Zaken en hoge ambtenaren, zowel bilateraal als in multilateraal kader. Hierbij lag de nadruk op de samenwerking in OVSE-verband, op de voorbereiding van het Belgische lidmaatschap van de Veiligheidsraad en op bijzondere aandachtspunten van het Belgische buitenlandse beleid, waaronder vooral de ontwikkelingen in Congo en in de Regio van de Grote Meren.

Canada

Veelzijdige relaties

Tijdens het voorbije jaar werd bijzondere aandacht besteed aan de relaties met Canada, een land dat geheel ten onrechte vaak geassimileerd wordt met de VS. Nochtans hebben de relaties van ons land met Canada een belangrijke specifieke waarde en betekenis. De historische banden ontstaan uit de Belgische emigratie en uit de offers die Canadezen tijdens de twee wereldoorlogen brachten, blijven tot op de dag van vandaag doorwerken in uitstekende politieke betrekkingen en in tal van uitwisselingen op economisch, cultureel en sociaal vlak.

Economische zending

De grote diversiteit van de bilaterale relaties kwam zeer duidelijk aan bod tijdens de economische zending die van 5 tot 10 november een bezoek bracht aan Toronto, Ottawa en Quebec. Ze werd geleid door ZKH prins Filip en omvatte ook federaal minister Verwilghen en de regionale ministers Moerman en Marcourt. Uit de officiële contacten op Canadees federaal niveau en met de provinciale overheden van Ontario en Quebec bleek ten overvloede de overeenstemming in beleid en visie op de grote uitdagingen van de internationale politieke, economische en maatschappelijke ontwikkelingen. Ook het veelzijdige economische programma van de zending, met onder andere investeringsseminaries, bedrijfsbezoeken en talrijke privé-contacten van de meer dan 140 meegereisde Belgische zakenmensen, toonde aan hoe omvangrijk de Belgisch-Canadese uitwisselingen en de perspectieven voor verdere uitbreiding zijn.

Midden- en Oost-Europa

De toegenomen belangstelling van België voor Midden- en Oost-Europa, met inbegrip van de voormalige Sovjetunie, is te verklaren door de steeds grotere rol die de landen van deze regio op het wereldtoneel spelen. De geleidelijke opening van hun markten en hun energievoorraden zijn elementen waarmee steeds meer rekening moet worden gehouden. In 2006 droeg het Belgische voorzitterschap van de OVSE bij tot een versterking van onze contacten en het toespitsen van de aandacht van ons buitenlandse beleid op het potentieel op deze regio.

De integratie van de nieuwe leden van de EU verloopt goed.

Rusland

Partnerschap uitbouwen via EU

Onze relatie met dit reusachtig grote land is ingebed in het partnerschaps- en samenwerkingsbeleid van de Europese Unie, dat eind 2005 is uitgemond in een akkoord met Rusland over vier domeinen: vrijheid-veiligheid-justitie, economie, externe veiligheid, onderzoek-onderwijs.

Economische missie

Onder de diverse bilaterale evenementen die in 2006 hebben plaatsgehad, is het meest opmerkelijk zeker de economische missie die in juni plaatshad in Moskou, Kazan en Sint-Petersburg. Ongeveer 300 personen vergezelden ZKH prins Filip op deze reis. Door de missie zijn de handelsbetrekkingen tussen de twee landen versterkt en konden ook specifieke dossiers worden aangekaart zoals die van de energie en de diamant.

De Zuid-Kaukasus

Meer contacten

Het Belgische voorzitterschap van de OVSE heeft geleid tot meer frequente contacten met Georgië, Armenië en Azerbeidzjan. België is van plan daarop

Prins Filip wordt in Kazan begroet door Rustam Nurgaliyevich Minnikhanov, de eerste minister van Tatarstan, juni © BELGA

verder te bouwen om in 2007 de betrekkingen met elk van deze landen te versterken.

Bulgarije en Roemenië

Economische zending illustreert vertrouwen

In december had onder aanvoering van ZKH prins Filip een economische missie plaats naar Bulgarije. Ze kreeg een verlengstuk in Roemenië waar een seminarie werd georganiseerd. Speciale aandacht ging naar de vraagstukken in verband met de infrastructuur en het leefmilieu. Deze missie weerspiegelde het vertrouwen dat de Belgische bedrijfswereld heeft in het potentieel van deze twee landen kort voor ze lid werden van de EU.

ZM koning Albert II, *first lady* Alma Adamkiene, HM koningin Paola en president Valdas Adamkus tijdens het staatsbezoek aan Litouwen, 20-22 maart

© BELGA

Oekraïne

Verkiezingen goed teken voor democratie

De verkiezingen die in 2006 in Oekraïne plaatshadden, bevestigen dat de democratie in het land stevig is verankerd. De toenadering die het zocht tot de Euro-Atlantische instellingen verdient bijzondere aandacht. Het jaar 2006 stond in het teken van de voorbereiding van de eerste Gemengde Commissie, begin 2007.

Litouwen

Staatsbezoek koning Albert

Van 20 tot 22 maart 2006 vond het staatsbezoek plaats van ZM koning Albert II en HM koningin Paola aan Litouwen. De delegatie bestond uit een honderdtal personen. Naast de officiële delegatie, met ook minister van Buitenlandse Zaken De Gucht en staatssecretaris Donfut, waren er een dertigtal zakenlui, een twintigtal academici en een dertigtal journalisten mee.

Het bezoek bood de gelegenheid België onder de aandacht te brengen in zakelijke en academische milieus en in culturele kringen, dit laatste door de specifieke inbreng van de koningin.

In de officiële contacten kwam vooral de rol van België als partner in de EU en NAVO naar voren. Daarbij speelde de Belgische bijdrage in de NAVO air-policing een belangrijke rol. De publieke belangstelling ging vooral uit naar de Belgische lifestyle.

Nabije Oosten

De oorlog in Libanon en de terugkeer van de rust

De Belgische diplomatie steunde speciaal gezant voor het buitenland Javier Solana en het Finse voorzitterschap van de EU in de inspanningen die ze van bij het begin van het conflict tussen Israël en de Libanese Hezbolla in juli 2006 ondernamen om de vrede tot stand te brengen. Het ging om een hele reeks contacten, interventies en missies ter plaatse die alle de bedoeling hadden de veiligheid te waarborgen bij de evacuatie van Europese burgers, een eind te maken aan de gevechten, een politieke regeling voor het conflict te vinden en de toegang te verkrijgen voor de humanitaire hulpverlening.

Steunend op de conferentie die enkele

dagen eerder plaatshad, bereikte de Europese Ministerraad van 1 augustus, waaraan België actief deelnam, een aantal doelstellingen:

De versterking van de positie van Frankrijk in de onderhandelingen die het land voerde om te komen tot de goedkeuring van een resolutie die het had ingediend in de Veiligheidsraad.
Het bereiken van een Europese consensus over de noodzaak een internationale strijdmacht te ontplooien als ondersteuning van de politieke regeling en als hulp voor de Libanese strijdmacht.
Het ondersteunen van de inspanningen op humanitair vlak evenals de wederopbouw van Libanon.

Deze besluiten van de Ministerraad van de EU bevatten sleutelelementen die later zouden terug te vinden zijn in resolutie 1701 van 11 augustus 2006 van de Veiligheidsraad van de VN.

Minister naar Israël en Libanon
Minister van Buitenlandse Zaken Karel De Gucht ging op 23 en 24 augustus naar Israël en Libanon. In de bilaterale contacten met Israël benadrukte hij het recht van dat land op wettige zelfverdediging dat is vastgelegd in artikel 51 van het Handvest van de Verenigde Naties, maar ook het gebrek aan proportionaliteit in de reactie van het Israëlische leger in Libanon evenals de verplichtingen die Israël moet nakomen in overeenstemming met de Conventies van Genève.
België en diverse andere lidstaten van de EU hebben hun verantwoordelijkheid opgenomen en een belangrijke rol gespeeld door hun inzet voor het uitwerken van resolutie 1701, door duidelijke *rules of engagement* vast te leggen voor de UNIFIL *(United Nations Interim Force in Lebanon)* en door een groot aantal soldaten te leveren voor die strijdmacht. Deze diplomatieke en militaire inspanningen hebben bijgedragen tot het beëindigen van de oorlog, de consolidatie van het bestand en de vlotte terugtrekking van het Israëlische leger. Het Libanese leger werd zo in staat gesteld zich te ontplooien tot aan de Blauwe Lijn, en de gewapende milities van Hezbollah konden worden teruggedrongen ten noorden van de Litanirivier.

Het Israelisch-Palestijnse conflict

Delicate situatie na verkiezing Hamas
Het Israëlisch-Palestijnse conflict stelde de diplomatie eens te meer voor een aantal uitdagingen.
De verkiezing van Hamas aan de leiding van de Palestijnse Autoriteit bracht een aantal problemen met zich mee omdat deze partij de staat Israël niet erkent, het gebruik van geweld niet heeft afgezworen en de basisakkoorden van het vredesproces in het Nabije Oosten niet aanvaardt.
België sloot zich aan bij het beleid van de Europese Unie en het Kwartet (VN, EU, VS en Rusland) dat erop gericht was Hamas ertoe te brengen de drie bovengenoemde zaken te doen respecteren. Een en ander resulteerde in een stopzetting van de contacten met de vertegenwoordigers van Hamas in de Palestijnse Autoriteit en door het stilleggen van de rechtstreekse steun aan de regering. Toch heeft België, net als de hele EU, zijn verantwoordelijkheid opgenomen en de humanitaire hulp opgedreven die wordt verstrekt via het Tijdelijk Internationaal Mechanisme (TIM), dat de EU heeft opgezet.
Deze hulp wordt direct verleend aan de Palestijnse bevolking zonder tussenkomst van de instellingen die door Hamas worden gecontroleerd. De Belgische hulp aan de Palestijnen is in 2006 met 30 procent gestegen ten opzichte van 2005, en beliep in totaal 14 miljoen euro.
Parallel hiermee moedigde de Belgische diplomatie de inspanningen aan om een Palestijnse regering te vormen die de staat Israël erkent, het geweld afzweert en de kaderakkoorden van het vredesproces respecteert. Ten opzichte van de Israeli's benadrukte de Belgische diplomatie dat het absoluut noodzakelijk is de voorkeur te geven aan politieke oplossingen en niet alleen beveiligingsmaatregelen te nemen, en het international recht op het vlak van de mensenrechten te respecteren.

Diplomatieke conferentie in Caïro

Problemen bekeken door Arabisch-Islamitische bril
Op 9 en 10 mei 2006 organiseerde de directie Noord-Afrika en Nabije Oosten in Caïro een diplomatieke conferentie. Ze werd voorgezeten door de minister van Buitenlandse Zaken en bracht alle Belgische posthoofden in de regio bijeen.
De diplomatieke conferentie had onder andere tot doel vanuit het oogpunt van de Arabisch-Islamitische wereld, thema's te bestuderen zoals democratie, de rechtsstaat, behoorlijk bestuur en de mensenrechten en te komen tot een aantal theoretische analyses en ideeën

voor praktische maatregelen, die dienstig kunnen zijn bij het bepalen van ons beleid in deze woelige regio.
Op operationeel vlak leidde de conferentie tot de conclusie dat het belangrijk is dat de EU - en dus ook België - de bijstand aan de civiele maatschappij opdrijft. Deze bijstand moet echter goed doordacht zijn. Langs de ene kant moet erop worden toegezien dat de positie van de niet-gouvernementele organisaties (ngo's) die er werken niet wordt ondermijnd of dat hun veiligheid of die van de gesprekspartners van de civiele maatschappij in het gedrang komt. Langs de andere kant moet ervoor worden gezorgd dat de personen en organisaties die worden uitgekozen als gesprekspartners voldoende onafhankelijk staan ten opzichte van de plaatselijke overheid.
Voorts zouden de EU en haar lidstaten meer moeten doen om de contacten met de politieke en economische elites van de Arabisch-Islamitische wereld te vermeerderen. Ten slotte zouden ze er zich ook meer bewust van moeten zijn dat het wel belangrijk is de modernisering van de betrokken landen te ondersteunen, maar dat die in de ogen van de mensen ter plaatse niet noodzakelijk gelijk staat aan democratisering.

Sub-Saharaans Afrika

Democratische Republiek Congo (DRC)

Langverwachte verkiezingen

België heeft van nabij de afloop van het overgangsproces in de DRC gevolgd. Sinds de akkoorden van Sun City van 2002 was het ons doel, samen met onze Europese (EUSEC, EUPOL en Eufor), internationale (MONUC, CIAT) en Congolese partners (CEI) het land te begeleiden op weg naar vrede en stabiliteit en na vrije, eerlijke en transparante verkiezingen, de vestiging van nieuwe instellingen mogelijk te maken.
Met het oog daarop moest de DRC kunnen beschikken over een democratische, gedeelde en evenwichtig verdeelde macht, waarbij weliswaar de president over een aantal belangrijke prerogatieven beschikt, maar ook de eerste minister en het parlement.
De verkiezingen stelden de bevolking eveneens in staat provinciale vertegenwoordigers te verkiezen. Deze zullen, na de in de grondwet vastgelegde decentralisering, beschikken over uitgebreide bevoegdheden en aanzienlijke budgettaire middelen, die tot nu toe in handen waren van de centrale overheid.
Tijdens het verkiezingsproces herhaalde ons land voortdurend de oproepen van de internationale gemeenschap opdat de betrokken autoriteiten en instellingen erop zouden toezien dat de media hun werk konden doen bij het verslaan van de verkiezingen en de kandidaten voldoende werden beschermd.
Voorts spoorde België de kandidaten aan zich te houden aan de gedragscode zoals die werd voorgesteld door de CEI *(Commission électorale indépendante)*. Dat hield onder andere in dat ze zich onthielden van oproepen tot haat en zich concentreerden op de programma's en politieke projecten.
Ten slotte zorgde de aanwezigheid van een honderdtal waarnemers voor extra waarborgen voor een goed verloop van de verkiezingen. Het ging om Belgen, parlementariërs, vertegenwoordigers van ngo's en van de civiele maatschappij, die bij elk van de twee stemronden naar de DRC gingen om toezicht te houden.

Wederopbouw & behoorlijk bestuur

Via talrijke bilaterale contacten (bezoeken van ministers en parlementariers), kregen de Congolese autoriteiten voortdurend duidelijke boodschappen

Verkiezingen in de Democratische Republiek Congo © BELGA

in verband met de wederopbouw en het behoorlijke bestuur (op economische vlak) van de staat na de verkiezingen. De DRC staat voor een enorme uitdaging wat betreft het opnieuw op gang trekken van de economie en het verbeteren van het levenspeil van de bevolking. Het land kan deze taak niet aan zonder de medewerking van de internationale gemeenschap bij het garanderen van de veiligheid en de stabiliteit die nodig zijn om een klimaat te vestigen waarin groei en ontwikkeling mogelijk zijn. Met het oog daarop heeft België extra inspanningen geleverd. Ons land verleende reeds heel wat steun aan de oprichting van een geïntegreerd Congolees leger, politie-eenheden en het DDR-proces *(Désarmement, Démobilisation et Réintégration)* en blijft dit doen, maar heeft er ook voor gepleit de MOMUC ook na de verkiezingen in de DRC te houden. Wat behoorlijk bestuur betreft neemt ons land deel aan het gemeenschappelijke initiatief van de Wereldbank en de Europese Unie om een 'compact bestuur' te ontwikkelen en heeft het voorgesteld een mechanisme op poten te zetten om de toestand na de overgang verder op te volgen. Dat moet het mogelijk maken te zorgen voor voldoende coördinatie tussen de belangrijkste partners van de DRC en - natuurlijk met respect voor de onafhankelijkheid van de Congolese staat - ook een dialoog aan te gaan met de nieuwverkozen autoriteiten.

België heeft getracht de principes van behoorlijk bestuur en transparantie te bevorderen, onder andere in enkele sleutelsectoren van de Congolese economie. In de transportsector steunt het een samenwerkingsinitiatief van de havens van Matadi en Kinshasa met die van Antwerpen en Brussel, dat wel op voorwaarde dat de Congolese autoriteiten aantonen dat ze de regels van behoorlijk bestuur eerbiedigen.

In de mijnsector trachtte ons land de politieke actoren in Congo en de internationale gemeenschap te mobiliseren om een project voor meer transparantie te steunen. Er werden op dit domein diverse voorstellen gelanceerd, die nog worden onderzocht.

In de financiële sector ondersteunt België de samenwerking tussen de Nationale Bank van België en haar tegenhanger, de Banque Centrale du Congo.

De Regio van de Grote Meren

Pact voor Stabiliteit, Vrede en Ontwikkeling

België spoorde de landen van de Regio van de Grote Meren aan te helpen bij het herstellen van de soevereiniteit van Congo, bij de bestrijding van de wapentrafiek en de illegale ontginningsactiviteiten en bij de ontmanteling van de *forces négatives*.

Rwanda speelde ook een opbouwende rol tijdens het Congolese verkiezingsproces en diende zich, samen met Burundi, aan als vragende partij in het heropstarten van de CEPGL *(Communauté économique des Pays des Grands Lacs)*, een initiatief dat ons land steunt.

België bleef het politieke stabilisatieproces in Burundi volgen en het is in deze geest dat een flink aantal ministeriële bezoeken tussen de twee landen plaatshad.

In oktober organiseerde de FOD twee gemengde commissies, een Belgisch-Rwandese en een Belgisch-Burundese. De eerste resulteerde in de toekenning van 140 miljoen euro aan Rwanda voor de periode 2007-2010. De tweede leidde tot de toezegging van 60 miljoen euro steun aan Burundi voor de periode 2007-2009.

De tweede top van de Internationale Conferentie van de Grote Meren had plaats in december 2006 in Nairobi (Kenya), twee jaar na de eerste. De elf betrokken landen ondertekenden er een ambitieus document, het Pact voor Stabiliteit, Vrede en Ontwikkeling. Als lid van de *Group of Friends* heeft België dit proces actief ondersteund. Het is nu aan de regio zelf om ervoor te zorgen dat de inhoud van het Pact op het terrein in de praktijk wordt omgezet. België verleende zijn steun en medewerking aan de inspanningen die op dit terrein door de VN (resoluties, toezicht op het respecteren van het wapenembargo,...), de Afrikaanse Unie, de *Francophonie* en de EU zijn gedaan.

Zuid-Afrika, Soedan, de Hoorn van Afrika en Ivoorkust

Strategisch pact met Zuid-Afrika voortgezet

België zette in 2006 zijn strategische partnerschap met Zuid-Afrika voort. Het was begonnen ter gelegenheid van het bezoek van president Mbeki aan Brussel in 2004. In maart 2006 bezocht een economische zending aangevoerd door ZKH prins Filip Zuid-Afrika, in november had in Brussel de eerste bijeenkomst plaats van de Gemengde Commissie België-Afrika.

Steun aan initiatieven voor Soedan

Ons land volgde van nabij de toestand in Soedan. Voor het vredesproces Noord-

Zuid, bracht onze Speciale Gezant voor de *institution building*, Jos Geysels, in februari een bezoek aan Khartoem en Juba. Ons land steunde ook een reeks projecten gericht op de consolidering van de vrede.
Wat betreft de crisis in Darfoer, heeft België steun gegeven aan AMIS (de vredesmacht van de Afrikaanse Unie), maar ook aan diverse andere initiatieven met de bedoeling de medewerking te krijgen van partijen die het vredesakkoord voor Darfoer niet hebben ondertekend.

Steun vredesproces in Hoorn van Afrika
België heeft zich ook beziggehouden met de rest van sub-Saharaans Afrika. Zo heeft het speciale aandacht besteed aan de Hoorn van Afrika, waar op verscheidene plaatsen een vredesproces aan de gang is, en aan de toestand in Ivoorkust. Daarenboven heeft het departement - in samenwerking met diverse Belgische instellingen - activiteiten georganiseerd via onze ambassade in Addis Abeba. Die pasten in de viering van het honderdjarige bestaan van de diplomatieke betrekkingen tussen België en Ethiopië. De verjaardag is een soort consecratie van het langdurige engagement van België in Afrika.

Azië

2006 was het eerste jaar waarin werk werd gemaakt van de uitvoering van de besluiten van de reflectienota over onze toekomst in Azië. Deze voorziet in een versterking van onze relaties met dit continent; speciaal met een aantal partners waarvan het belang voor iedereen duidelijk is, zoals China, Japan, India en Thailand. Een betekenisvol evenement was teven de reis van de minister van Buitenlandse Zaken door Pakistan, Nepal en Afghanistan.

China

Talrijke contacten versterken relatie
Talrijke initiatieven en bezoeken zetten de 35ste verjaardag van de diplomatieke betrekkingen met China in de verf, een land waarmee onze bilaterale relaties aanzienlijk versterkt zijn.
In de rand van de talrijke bezoeken werden vele akkoorden ondertekend van politieke, economische en culturele aard. Dat was onder andere het geval bij het bezoek van vice-premier Zeng Peiyan aan België, toen niet minder dan zeven akkoorden werden ondertekend. Voorts werd een directe vliegverbinding tussen België en China opgezet. De Confusius-instituten, die de kennis over China en het Chinees willen bevorderen, ontwikkelen zich in alle universiteiten van het koninkrijk. Tegelijk nemen ook de investeringen in de twee richtingen toe, met de ondersteuning van een speciaal met dat doel opgericht fonds. De doorbraak zal zich in 2007 doorzetten met de organisatie van een nieuwe missie onder leiding van de kroonprins. Eerdere missies van die aard waren steeds een succes, zowel wat betreft het aantal deelnemers als de belangstelling die ze wekten in zakenkringen en de resultaten die werden geboekt.

Voorbereiding Olympische Spelen en wereldtentoonstelling
In 2007 werken we toe naar de twee volgende mijlpalen in onze relaties met China, een land dat steeds meer politiek en economisch gewicht in de schaal werpt. We bereiden dan de deelname voor van België aan de Olympische Spelen van 2008 en aan de wereldtentoonstelling van Sjanghai in 2010.

Japan

Japanse investeringen bevorderen
Ook Japan blijft voor België prioritair. Onze banden met het land gaan ver terug in de tijd en zijn zeer stevig. Ze werden bevestigd door talrijke contacten en officiële bezoeken, waaronder dat van de Japanse minister van Buitenlandse Zaken in mei 2006 en dat van premier Abe, dat is gepland voor januari 2007. De economische banden zijn eveneens van het allergrootste belang omdat in ons land 200 Japanse ondernemingen zijn gevestigd, wat van Japan een van de langstaanwezige en belangrijkste buitenlandse investeerders in ons land maakt. Om de investeringen te bevorderen, werken België en Japan hun bilaterale akkoorden bij.
Dat is de reden waarom vanaf 1 januari 2007 een nieuw akkoord op het vlak van de sociale zekerheid van kracht wordt. Intussen wordt ook onderhandeld met het oog op een aanpassing van het bestaande verdrag inzake dubbele belastingen.

India

Belangrijke ontwikkelingspool met belangstelling voor België
Er werd in 2006 eveneens speciale aandacht besteed aan India, dat naast China onbetwistbaar een tweede belangrijke ontwikkelingspool in de regio vormt. Het belang van onze relaties werd onderstreept met een bezoek van de eerste

minister, de minister van Financiën en de minister van Buitenlandse Zaken, dat in november plaatshad. Het doel van de rondreis was het aantrekken van investeringen. India had zich immers laten opmerken door de belangstelling die het toonde voor België. Dat werd duidelijk doordat Indiase investeerders belangen verwierven in grote Belgische maatschappijen of er zelf de controle van overnamen. Langs de andere kant is ons land voor India potentieel een belangrijke partner, bijvoorbeeld door de rol die het kan spelen op het vlak van distributie en logistiek.

Tentoonstelling Indische kunst

De bezoeken waren ook de gelegenheid om de uitstekende politieke en culturele betrekkingen te onderstrepen. Dit bleek nog maar eens uit de tentoonstelling die werd georganiseerd in het Brusselse Paleis voor Schone Kunsten. Het was de meest prestigieuze tentoonstelling van Indische kunst in Europa sinds lang. Ze werd geopend door mevrouw Sonja Gandhi.

Pakistan

Goede relaties met invloedrijk land

Pakistan is zonder twijfel een land waarmee België traditioneel goede relaties onderhoudt. Het is een regionale mogendheid met een invloedssfeer die reikt tot ver over de nationale grenzen. Pakistan speelt bovendien een centrale rol in de strijd tegen het terrorisme.

Nepal

Aanslepend intern conflict

In Nepal ondersteunt België de onderhandelingen om een eind te maken aan een intern conflict dat al te lang aansleept.

Afghanistan

Internationale hulp nodig bij aanpak problemen

Afghanistan wordt geconfronteerd met uitdagingen die de internationale gemeenschap niet mag negeren. Nu het onaanvaardbare regime van de Taliban aan de kant is gezet, blijft nog altijd de dreiging van het terrorisme en de strijd tegen de verdovende middelen. Met het oog daarop neemt ons land deel aan de internationale inspanningen om langs de ene kant de veiligheid te vrijwaren en langs de andere Afghanistan weer op te bouwen. In de loop van 2006 werden als onderdeel van de internationale strijdmacht ISAF, ongeveer 300 Belgische militairen ingezet in Kaboel en Koendoez om de veiligheid te helpen verzekeren. Dat is nodig in een land dat nog steeds heeft af te rekenen met de Taliban, die de strijd nog niet heeft opgegeven, en met de maffia die leeft van de handel in opium, het product waarvan Afghanistan ongewild de eerste wereldproducent is geworden.

België verleent niet alleen hulp op militair vlak. Het neemt ook deel aan ontwikkelingsprojecten die zijn gericht op de versterking van de instellingen, de strijd tegen de drugs en de verbetering van het statuut van de vrouwen. Deze inspanningen zullen de komende jaren worden voortgezet.

Daarbij zal ook steeds worden gewerkt aan een betere coördinatie tussen het militaire luik en dat van de ontwikkelingssamenwerking.

Thailand

Politieke situatie weegt op relaties

Thailand kreeg in 2006 jammer genoeg te maken met een interne politieke situatie die de democratische fundamenten in gevaar brengt waarop de harmonieuze ontwikkeling van onze bilaterale betrekkingen sinds vele jaren was gebaseerd. België blijft gehecht aan dit land en hoopt op een snelle terugkeer naar een toestand die het mogelijk maakt het beleid van intense contacten en relaties voort te zetten.

Latijns-Amerika

België werkt nieuw beleid voor regio uit

De synergieën tussen België en Latijns-Amerika bestaan reeds vele eeuwen. De uitwisseling op economisch, commercieel, cultureel en persoonlijk vlak zijn zich altijd blijven ontwikkelen. In het kader van de mondialisering kan het gemeenschappelijke verleden dat België en Europa met Latijns-Amerika verbindt, een vruchtbare bodem vormen om een nieuwe impuls te geven aan het partnerschap van de twee regio's. Het is in deze optiek dat het departement de krijtlijnen heeft uitgezet voor het nieuwe beleid van België ten aanzien van Latijns-Amerika. Er werden balansen opgemaakt en conclusies getrokken die moeten dienen als basis voor het werk in de praktijk.

Ministeriële rondreis

De versteviging van onze betrekkingen met Latijns-Amerika blijkt ook uit de beslissing van minister De Gucht een rondreis te ondernemen in Argentinië, Brazilië en Colombia.

3. Het beleid

De evolutie van de betrekkingen van de Europese Unie met Latijns-Amerika en de Caraïben (EU-LAC) was eveneens een bijzonder aandachtspunt. België nam actief deel aan de talrijke EU-LAC-vergaderingen op alle niveaus en vooral aan de top van de staatshoofden en regeringsleiders van de twee regio's die in mei in Wenen plaatshad.

Economische diplomatie behartigt Belgische belangen

Minister Karel De Gucht lanceerde het concept 'economische diplomatie'. Het ondersteunen van 's lands economische belangen in het buitenland is één van de kerntaken van de FOD Buitenlandse Zaken. In de praktijk gaat het om zeer uiteenlopende activiteiten van het begeleiden van exportinspanningen en exporteurs tot het wegwerken van handelsbelemmeringen, bijstand bij geschillen,...

Wegwerken handelsbelemmeringen

Onze FOD participeerde ook in 2006 aan talrijke activiteiten gericht op het wegwerken van belemmeringen aan de vrije markttoegang. Bijzondere aandacht verdient hier het seminarie dat wij over dit onderwerp organiseerden op 6 juli en dat plaatshad in het Egmontpaleis. Vermeldenswaard is het 'Transport'-seminarie dat in februari in Kinshasa werd gehouden en de vergadering van het GMF *(German Marshall Fund)* op 25 en 30 april.

Versterking Belgisch kwaliteitsimago

Er werden in totaal 45 evenementen georganiseerd die bedoeld waren om het kwaliteitsimago van de Belgische producten te versterken en ze in het buitenland beter bekend te maken.

Zo was er het Belgische paviljoen op de bloemententoonstelling 'Ratchaphruek' in Thailand -waar we overigens een eerste prijs haalden-, het 'Iwakura'-festival in Japan, 'Eurodream' in New York, de vijftigste verjaardag van het Verdrag van Rome.

Ondersteuning exporteurs in het buitenland

De ondersteuning van de Belgische zakenmensen in hun export verloopt eveneens via de 'bemiddeling van onze posten' in het buitenland als zich geschillen voordoen van financiële aard of als de intellectuele eigendomsrechten niet worden gerespecteerd. Hetzelfde geldt voor problemen die te maken hebben met het sluiten van de grenzen voor de import van Belgische producten om sanitaire redenen (vogelgriep, dioxine, blauwtong...).

Belgisch paviljoen op de bloemententoonstelling Ratchaphruek in Thailand, oktober

© BELGA

Economische zendingen en 'road shows'

De FOD verzorgt de coördinatie tussen de personen die verscheidene keren per jaar de economische missies organiseren onder leiding van ZKH prins Filip. In 2006 hadden missies plaats in Zuid-Afrika (maart), Rusland (juni), Canada (september) en Bulgarije-Roemenië (december).
De FOD hielp ook bij de voorbereiding van de twee *road shows* van de eerste minister en de vice-premier in januari in de VS (Washington, New York, Chicago) en in november in India (New Delhi, Chennai-Madras, Bangalore en Mumbai/Bombay). De bedoeling van deze evenementen is buitenlandse investeerders aan te trekken en uit te leggen welke stimuli er in de Belgische fiscaliteit bestaan ten gunste van investeringen, met name de aftrek van notionele intrest.

Investeringsverdragen

In 2006 ondertekende de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) met vijf landen verdragen voor de wederzijdse bevordering en bescherming van de investeringen. Het ging om Botswana, Bahrein, Mozambique, Ethiopië en Zuid-Korea. Gelijkaardige verdragen met Panama en Rwanda werden geparafeerd. Qatar stelde een eerder geparafeerde tekst opnieuw ter discussie. Met Rusland vond een vierde en met Kirgizstan een eerste onderhandelingsronde plaats, die echter nog niet konden worden afgerond. België sluit ook akkoorden met het oog op de vermijding van dubbele belastingen. Met Macao, Marokko, de Seychellen, Singapore en de VS werd in 2006 een dergelijk verdrag ondertekend; met Azerbeidzjan trad er in 2006 een in werking.

Financiële mechanismen ter bevordering van de export

Het Finexpo-comité, waarvan het secretariaat wordt verzorgd door de directie Exportsteun, heeft tot taak de ondersteuning van Belgische exporteurs van uitrustingsgoederen en diensten.
Het beschikt daarvoor hoofdzakelijk over drie instrumenten. Ten eerste is er een commercieel instrument dat 'stabilisatie van de rentevoet' heet, en twee instrumenten die een financiële steun inhouden, namelijk de 'lening van staat tot staat' en de 'intrestbonificatie'.
Naast deze twee, is er in 2006 een derde vorm van steun bijgekomen; de zuivere schenking.
De stabilisatie van de intrestvoeten stelt de uitvoerder in staat gedurende de hele duur van de terugbetaling van een krediet een gegarandeerd vaste rentevoet aan te bieden. Deze vorm van hulp aan de export staat momenteel op een laag pitje als gevolg van de lage rentevoeten op de markt.
De leningen van staat tot staat en de intrestbonificaties stellen onze ondernemingen in staat de ontwikkelingslanden te helpen. Met het bijkomende instrument, de schenking, wordt precies hetzelfde beoogd, maar het is vooral de bedoeling de kmo's te helpen, zonder daarom grotere ondernemingen uit te sluiten.
Deze laatste vormen van exportsteun worden vaak gebruikt en er is een flink budget mee gemoeid.

Vereenvoudiging steunaanvraag

Finexpo werkt nauw samen met de diensten van het Delcredere. Er is een gemeenschappelijk formulier uitgewerkt voor de maatschappijen en/of banken die een interventie van de staat nodig hebben in het geval van zogenaamde 'gebonden' steun. Het is te vinden op de websites van het Delcredere en van Finexpo. (www.finexpo.be).
Op onze website staat ook alle wetgeving die van toepassing is op de interventies van Finexpo, evenals het jaarlijkse activiteitenverslag. Geïnteresseerden kunnen er ook terecht als ze de vragenlijst willen die moet worden ingevuld om ongebonden steun te verkrijgen.

2. België in de Europese Unie

Uitbouw Europees energiebeleid steeds dringender

Sinds januari 2006 en het geschil tussen Rusland en Oekraïne betreffende de levering van gas, heeft het energievraagstuk een nieuwe dimensie gekregen. De stijgingen van prijzen voor aardolie en gas, de toenemende energiebehoeften, het schaarser worden van de hulpbronnen, de steeds dringender wordende kwestie van de opwarming van de aarde, maar ook de groeiende afhankelijkheid van Europa van geïmporteerde energie en het gebrek aan stabiliteit in de leverancierslanden, hebben het debat over de noodzaak van een Europees energiebeleid opnieuw op gang gebracht. Het is tegen die achtergrond dat de Commissie in maart haar Groenboek publiceerde, dat kort daarop de steun kreeg van de Europese Raad.

Hierin wordt gesteld dat Europa een ambitieus Gemeenschappelijk beleid moet voeren om te komen tot een duurzame, competitieve en veilige energievoorziening. België is voorstander van een Europees energiebeleid en onderschrijft ten volle de vooropgestelde doelstellingen.

Benelux-document vindt bijval

In maart stelde België samen met Nederland en Luxemburg een gemeenschappelijk document op over energiezekerheid en het buitenlandse beleid. Dit document benadrukt het belang van energiezekerheid, de onderlinge afhankelijkheid ten opzichte van derde landen, de noodzaak voor een eendrachtig Europees optreden en ten slotte het sterke verband dat bestaat tussen de interne en externe aspecten van het energiebeleid.

De Commissie en de Hoge Gezant voor het Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid hebben zich op de sleutelelementen in dit Beneluxdocument gebaseerd bij het uitwerken van een Gemeenschappelijke nota over de externe aspecten van het Europese energiebeleid. Dit document waarbij de nadruk ligt op het waarborgen van de energiezekerheid in al haar aspecten, werd door de Europese Raad van 15 en 16 juni goedgekeurd.

In de nota staat dat de Unie slechts één van de actoren is in een steeds wisselend energielandschap, en dat het cruciaal is dat ze strategische partnerschapsakkoorden afsluit met de belangrijkste productie-, verbruikers- en transitlanden, daarbij zorg dragend voor een gecoördineerde en coherente EU-aanpak.

De Oostenrijkse kanselier en voorzitter van de Europese Raad Wolfgang Schüssel met de voorzitter van de Europese Commissie José Manuel Durão Barroso, Brussel, 15 juni © BELGA

Praten met Rusland

Het Finse voorzitterschap trok de lijn door en concentreerde zich op de externe aspecten van het energiebeleid, in het bijzonder de betrekkingen met Rusland. Tijdens de informele bijeenkomst in Lahti van 20 oktober, waren de discussies bijna allemaal gewijd aan de betrekkingen op energievlak tussen de EU en Rusland. In verband daarmee werd gesteld dat de toekomstige gesprekken over de onderlinge samenwerking gebaseerd moeten zijn op de principes van het Europese Energiehandvest.

Op het eind van het jaar bereikten de 25 lidstaten een akkoord over een latere dialoog met Rusland over de levering van energie. Daarmee kunnen de onderhandelingen tussen de EU en Rusland over de hernieuwing van het globale partnerschaps- en samenwerkingsakkoord beginnen.

Een andere realisatie van het Finse voorzitterschap is het akkoord over een netwerk van energiecorrespondenten. Dit netwerk wordt begin 2007 opgestart. Het zal de Europese Unie niet alleen in staat stellen over de zekerheid van haar externe energievoorziening te waken, maar ook kunnen dienen als *early warningsystem* voor het geval een crisis dreigt.

Energie-efficiëntie

Met betrekking tot de interne aspecten van het Europese energiebeleid, keurde de Commissie in november een actieplan voor energie-efficiëntie goed. Het werd door de Ministerraad Energie van 23 november gunstig onthaald. Dit plan bevat 75 maatregelen die binnen de zes komende jaren moeten worden genomen om het energieverbruik tussen dit en 2020 met 20 procent te verminderen.

De directie-generaal Coördinatie en Europese Zaken (DGE) zorgde ervoor dat het Belgische standpunt inzake de energieproblematiek voldoende aan bod kwam. Bij de coördinatievergaderingen werd beklemtoond dat België zeer veel belang hecht aan energie-efficiëntie, de band tussen energie en duurzame ont-

wikkeling, een efficiënte interne markt en de coherentie tussen de diverse aspecten van het energiebeleid en de andere Europese beleidsdomeinen.

Energievraagstuk ook in 2007 bovenaan de agenda

De energie stond dus in 2006 het hele jaar lang bovenaan de Europese agenda en dat zal in 2007 niet anders zijn.

Het Europese energiebeleid maakt deel uit van de prioriteiten van de Duitse en Portugese voorzitterschappen. De DGE zal erop toezien dat de Belgische belangen op Europees niveau duidelijk voorgesteld en verdedigd worden.

Global Europe wil concurrentieel Europa

Om haar groei- en tewerkstellingsstrategie te ondersteunen, keurde de Europese Commissie in de herfst van 2006 de mededeling *Global Europe* goed, dat het beleidskader zal vormen voor het handelsbeleid van de Unie voor de komende jaren.

De Commissie herhaalde daarbij dat de Unie gehecht blijft aan de onderhandelingen in het raam van de Ontwikkelingsagenda van Doha, die ze ziet als haar eerste prioriteit. Ze wil de onderhandelingen zien afronden met bilaterale vrijhandelsakkoorden van de 'nieuwe generatie', gericht op de opkomende markten.

De strategie is erop gericht de buitenlandse markten te openen, niet alleen door een verlaging van de toltarieven maar ook door het wegwerken van allerlei obstakels van niet-tarifaire aard. Ook komt het eropaan zich te concentreren op de 'nieuwe groeisectoren', die nog maar weinig of niet onder de regels van de WHO vallen: investeringen, openbare aanbestedingen, concurrentie en overheidssteun.

Wat betreft de keuze van partners, zoekt de Unie bilaterale handelsakkoorden van de 'nieuwe generatie' af te sluiten met opkomende markten op basis van economische criteria. Naast het voortzetten van de onderhandelingen met de Mercosur en de Samenwerkingsraad van de Golf stelt de Commissie voor onderhandelingen op te starten met Zuid-Korea, de landen van de ASEAN *(Association of South East Asean Nations)*, India en Rusland.

België wil 'level playing field'

België staat over het algemeen positief tegenover de diagnose en algemene analyse van de Commissie. Het onderstreept het belang van de band tussen het interne en externe beleid van de EU en legt de nadruk op de rol die de Lissabonstrategie in een en ander moet spelen.

België meent dat de Europese uitvoerders moeten kunnen beschikken over een level *playing field*, even goede kansen als de plaatselijke ondernemers. In deze context spoort het de Commissie aan ervoor te zorgen dat de internationale normen op sociaal vlak en inzake milieubescherming en veiligheid door al onze handelspartners worden gerespecteerd.

Ons land staat er ook op dat in de af te sluiten bilaterale akkoorden speciale aandacht wordt besteed aan het aspect van de duurzame groei en van de ontwikkeling.

Innovatiebeleid vraagt om Europese samenwerking

De toenemende globalisering doet de wereldeconomie veranderen. Ze biedt nieuwe kansen en uitdagingen. In het licht van de ambitie van Europa om van de Unie tegen 2010 de meest concurrentiële en dynamische kenniseconomie van de wereld te maken, is het uitwerken van een Europees innovatiebeleid van strategisch belang.

Op 20 januari 2006 stelde een groep van vier deskundigen, onder wie de Belg Jozef Cornu onder het voorzitterschap van de heer Esko Aho, voormalig eerste minister van Finland, een rapport op met aanbevelingen gericht op de versterking van de onderzoeks- en innovatieprestaties van de Europese Unie. Volgens dit Aho-Rapport dient het Europese beleid gebaseerd te zijn op vier pijlers: de creatie van innovatievriendelijke markten, de verruiming van de middelen voor onderzoek en ontwikkeling, de structurele verbetering van de mobiliteit van onderzoekers en de ondersteuning van een cultuur die innovaties aanmoedigt.

De goedkeuring door de Europese Raad en het Europees Parlement op 30 november 2006 van het 'Zevende Kaderprogramma voor Onderzoek en Ontwikkeling' (KP7) is een eerste belangrijke stap. Dankzij dit Kaderprogramma, dat start op 1 januari 2007 en loopt tot en met 2013, kunnen belangrijke Europese onderzoeksinitiatieven worden uitgevoerd. Het totale budget voor deze periode bedraagt bijna 55 miljard euro, wat erop neerkomt dat er jaarlijks 40 procent meer te besteden is dan tijdens de periode 2000-2006 (KP6).

Kennis in praktijk brengen

Voor Finland, een modelland op het vlak van innovatie, was dit thema één van de prioriteiten van zijn Europees voorzitterschap tijdens de tweede helft van 2006. Op basis van de mededeling 'Kennis in

praktijk brengen: een omvattende innovatiestrategie voor de EU', die de Europese Commissie op 13 september 2006 publiceerde, bespraken de staatshoofden en regeringsleiders tijdens de informele Top van Lahti op 20 oktober 2006, een plan met een tiental prioritaire actielijnen op het vlak van onderwijs, onderzoek en industrieel beleid. Dit actieplan werd op de raad Concurrentievermogen van 4 en 5 december 2006 goedgekeurd en nadien tijdens de Europese Raad van 14 en 15 december 2006 bekrachtigd.
De DGE zette gedurende het hele spectrum instrumenten in om, zowel op technisch als politiek vlak, de Belgische positie te coördineren. Dit maakte het mogelijk reeds van in een vroeg stadium op zinvolle wijze aan het debat deel te nemen.

Gemeenschapsoctrooi

Naast de noodzaak om veelbelovende Europese groeimarkten te identificeren en de Europese onderzoeksinstrumenten hierop af te stemmen, is het installeren van een Europees systeem van intellectuele rechten, bij voorkeur in de vorm van één Europees gemeenschapsoctrooi, van primordiaal belang.
Octrooien geven immers bescherming aan de eigenaar van een uitvinding en bevorderen tegelijkertijd de verspreiding van kennis.
Door de aanvraag en het beheer van deze intellectuele rechten niet meer op nationaal maar op Europees niveau te regelen, wordt gezorgd voor een betere juridische bescherming. Bovendien betekent het voor de betrokken onderzoeksinstellingen en bedrijven een aanzienlijke kostenbesparing en minder administratieve lasten.
Europa heeft een enorm innovatiepotentieel. Een Europees beleid ter zake kan zorgen voor meer innovatie, gericht op het creëren van nieuwe markten van producten en diensten gebaseerd op excellente onderzoeksresultaten.

Omzetting Europese richtlijnen beter opgevolgd

De integratie van de Europese normen in Belgisch recht is de vrucht van een continue inzet, waarbij de omzettingsstructuren stelselmatig getoetst worden op hun resultaten. In 2004 werd reeds een werkgroep opgericht met als taak de voorstellen van richtlijnen te bestuderen vanuit het oogpunt van hun latere omzetting. Een jaar later kwam de interactieve databank Eurtransbel tot stand, die het mogelijk maakt op de voet te volgen in welk stadium van de omzetting een bepaald stuk Europese wetgeving zich bevindt.
Begin maart 2006 lanceerde de staatssecretaris voor Europese Zaken een inhaalplan dat steunt op drie projecten. In de eerste plaats is er de promotie van het netwerk van Eurocoördinatoren. Dit is een geheel van meer dan 80 contactpunten in alle federale en gefedereerde administraties van de uitvoerende macht - waaronder ook de Raad van State en het Belgisch Staatsblad - en in die van de wetgevende macht.
Voorts wordt gewerkt aan de optimalisering van het gebruik van de databank Eurtransbel en aan een snellere opvolging van de dossiers waarbij de Europese Commissie België beschuldigt van een inbreuk. De bestaande instructies betreffende de interactie tussen de Belgische overheden in deze inbreukdossiers en met betrekking tot de procedures voor het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen werden in de loop van het jaar geactualiseerd en uitgebreid.
Ondanks de verbeteringen die het gevolg waren van veelvuldig overleg en een betere opvolging, kende de score van België inzake de omzetting van richtlijnen in verband met de realisatie van de interne markt in juli een lichte terugval. Die moet echter worden gezien tegen een achtergrond waarbij over de hele Unie minder goede resultaten in de omzetting in nationale wetgeving te noteren vielen.
Gezien het feit dat het omzettingsproces van richtlijnen uit verscheidene etappes bestaat, was het in juli nog te vroeg om de resultaten van het inhaalplan en van de intensifiëring van de inspanningen te zien. De Belgische score verbeterde wel in de tweede helft van het jaar.

Vaak actief in prejudiciële procedures

De verdediging van de Belgische belangen voor het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen en de bijdrage van België aan de wording van het Europees Recht in dat kader kent een positieve ontwikkeling. Een opmerkenswaardige ontwikkeling is dat België steeds meer optreedt in zaken, wanneer een rechter van een lidstaat het Hof van Justitie verzoekt om de interpretatie van een Europese norm. In concreto betekent dit dat België op datum van 13 november 2006 als lidstaat deelneemt aan 26 prejudiciële procedures, die hangende zijn voor het Hof. Daarmee zit het boven het Europese gemiddelde.

3. België in multilateraal verband

Toenemende globalisering en interdependentie tussen de staten zijn wellicht de duidelijkste kenmerken van het internationale leven bij het begin van de eenentwintigste eeuw.

Ook de problemen waarmee de internationale gemeenschap wordt geconfronteerd zijn vaak grensoverschrijdend en met elkaar verweven. Zo is nu algemeen aanvaard dat een sterke band bestaat tussen veiligheid, ontwikkeling en mensenrechten. Evenmin bestaat er nog twijfel over de relatie tussen energieverbruik en klimaatwijziging of tussen migratie en ontwikkeling.

Dergelijke vraagstukken kunnen niet door één staat afzonderlijk worden aangepakt. Zij vragen internationale samenwerking.

Deze nieuwe, complexe en snel evoluerende problemen stellen echter de internationale organisaties, die oorspronkelijk veelal waren gecreëerd om één specifiek probleem of thema aan te pakken, voor nieuwe uitdagingen.

Ook in 2006 heeft België zich ingespannen om binnen de bestaande internationale organisaties onderling verbonden problemen aan te pakken of om de coherentie in het optreden van internationale organisaties te verbeteren.

Hieronder volgen enkele domeinen waar België zich heeft ingespannen om het beheer van de globalisering te verbeteren en te sturen.

Verkiezing van België als niet-permanent lid van de VN-Veiligheidsraad voor een mandaat van twee jaar (2007-2008), New York, 16 oktober © BELGA

België lid van Veiligheidraad Verenigde Naties

Op 16 oktober 2006 werd België verkozen tot niet-permanent lid van de Veiligheidsraad voor een mandaat van twee jaar (2007-2008). De laatste keer dat België dit mandaat uitoefende was in 1991-1992. De verkiezing met niet minder dan 180 op 189 stemmen is een onmiskenbare blijk van het vertrouwen dat de internationale gemeenschap in ons land stelt.

België wil een actieve rol spelen in dossiers die op de agenda staan van de Veiligheidsraad en daarbij de verantwoordelijkheden opnemen die het Handvest van de Verenigde Naties de leden van de Veiligheidsraad oplegt: het oplossen van problemen inzake vrede en veiligheid.

Naast de geografische dossiers heeft de Veiligheidsraad de jongste jaren ook een aantal thematische aangelegenheden behandeld, zoals 'vrouwen, vrede en veiligheid', 'de bescherming van burgers in gewapende conflicten' en 'kinderen in gewapende conflicten'. In deze bij uitstek menselijke domeinen wil België een stem laten horen in overeenstemming met de waarden die onze maatschappij kenmerken en op die manier een toegevoegde waarde bieden.

De directie Verenigde Naties bij het departement en de permanente vertegenwoordiging in New York werden met het oog op het Belgische mandaat in de Veiligheidsraad versterkt.

De diplomatieke dagen van september 2006 maakten het mogelijk de andere diensten van het departement en alle posten in het buitenland bij deze inspanningen te betrekken. Op 27 oktober keurde de Ministerraad een nota van de minister van Buitenlandse Zaken goed, waarin het raamwerk werd geschetst

voor onze activiteit in de Veiligheidsraad. De minister van Buitenlandse Zaken heeft op 14 november 2006 het Parlement ingelicht ter zake.
Er zullen in totaal in 2007 vijf lidstaten van de Europese Unie zitting hebben in de Veiligheidsraad: Frankrijk, Italië, het Verenigd Koninkrijk, Slovakije en België. Ons land heeft zich tot doel gesteld de Europese dynamiek binnen de raad te versterken.

België voorzitter OVSE

In 2006 was minister van Buitenlandse zaken Karel De Gucht voorzitter van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE). Bij de voorbereiding en uitoefening van het voorzitterschap werd de minister bijgestaan door Bijzonder Gezant senator Pierre Chevalier.
Voor dit politiek belangrijke en arbeidsintensieve jaar werd de OVSE-dienst (M1.3) binnen de directie-generaal voor Multilaterale Aangelegenheden (DGM) uitgebreid tot een team van 18 personen. Het omvatte zowel diplomaten als statutaire en contractuele ambtenaren. Dit team correspondeerde intensief met de eveneens versterkte permanente vertegenwoordiging van ons land bij de OVSE in Wenen.

In de eerste maand van het Belgische OVSE-voorzitterschap werd het programma van ons voorzitterschap gepresenteerd aan de OVSE-lidstaten in de Permanente Raad van de OVSE en aan de nationale en internationale pers. In december 2005 reeds was dit programma als beleidsnota goedgekeurd door de federale Ministerraad en meegedeeld aan het federale parlement.

De minister zette het programma ook uiteen ter gelegenheid van een ontmoeting met de coalitie van Belgische ngo's en tijdens zijn toespraak voor de VN-Veiligheidsraad in New York. Dialoog met parlement, internationale organisaties (de Verenigde Naties, de Europese Unie en de Raad van Europa) en ngo's zou op geregelde tijdstippen in de loop van 2006 worden onderhouden.

Programma voorzitterschap

Parameters en krachtlijnen van het Belgische OVSE-voorzitterschap in 2006 werden in de beleidsnota als volgt samengevat: 'Wat de prioriteiten van het Belgische voorzitterschap van de OVSE betreft, heeft de regering vier grote invalshoeken. Ten eerste zal België een actieve rol moeten opnemen in de institutionele hervorming van de OVSE. Ten tweede zal ons voorzitterschap, in het kader van een beter evenwicht tussen de korven, de aandacht richten op een versterking van de economische dimensie en ernaar streven het samenwerkingsmechanisme van het Stabiliteitspact van de Balkan ingang te doen vinden in de OVSE, vooral dan in de transportsector. Ten derde zal de strijd tegen de internationale criminaliteit en de bevordering van de *rule of law* centraal staan als thema van ons voorzitterschap. Het is een thema dat de gewone burger interesseert. Daarbij zal worden samengewerkt met andere departementen, in de eerste plaats met Binnenlandse Zaken en Justitie. Tot slot zal ons land, als *chairman-in-office*, een constructieve bijdrage leveren aan het zoeken naar een oplossing voor de zogenaamde 'bevroren conflicten.' (De volledige beleidsnota is beschikbaar op de website van het OVSE-voorzitterschap www.ovse2006.be).
Dit programma, dat tegelijk ambitieus èn realistisch wilde zijn, werd gerealiseerd in een waaier van activiteiten en initiatieven. In Wenen voerde onze OVSE-delegatie gesprekken en onderhandelingen om te komen tot beslissingen en verklaringen. Vanuit Brussel reisde minister De Gucht naar de Balkan, de Zuid-Kaukasus en Centraal-Azië, en had hij in tal van hoofdsteden van OVSE-lidstaten (o.a. Washington en Moskou) bilaterale ontmoetingen met zijn ambtgenoten. Ook op internationale en regionale bijeenkomsten trad de minister als OVSE-voorzitter op en had hij vaak bilaterale gesprekken in de marge. Een opmerkelijke reis bracht de minister naar de Georgische hoofdstad Tbilisi, waar hij zijn bemiddeling tot vrijlating van Russische officieren tot een goed einde bracht.

Tussenkomst in 'bevroren conflicten'

Vele reizen en ontmoetingen van de minister stonden in het teken van de bemiddeling die het OVSE-voorzitterschap voert om bij te dragen aan een oplossing van de zogenaamde 'bevroren conflicten' van Zuid-Ossetië (in Georgië), Transnistrië (in Moldova) en Nagorno-Karabach (de Armeense enclave in Azerbeidzjan). Voor de economische wederopbouw van Zuid-Ossetië organiseerde het Belgische voorzitterschap een donorconferentie in Brussel, die het vooropgezette doel van tien miljoen euro haalde en de start gaf aan de uitvoering van concrete projecten.

Evenementen

Het optreden van de OVSE-voorzitter omvatte ook het geven van talrijke

persverklaringen naar aanleiding van onrustwekkende dan wel hoopgevende feiten of ontwikkelingen in OVSE-landen. In al deze gevallen sprak de voorzitter in naam van de OVSE en de normen en waarden die zij voorstaat.

Ons OVSE-voorzitterschap organiseerde ook verscheidene bijzondere conferenties of evenementen op hoog niveau en vele workshops op het niveau van experts. Ze stonden telkens in het teken van een van de drie dimensies ('korven') van de OVSE: de politiek-militaire dimensie, de economische en milieudimensie en de humane dimensie. De volledige lijst van deze conferenties, evenementen en workshops kan, met alle bijbehorende documentatie, gevonden worden op de website van het OVSE-voorzitterschap. Opvallende initiatieven waren een herdenkingsbijeenkomst over de holocaust, een energieconferentie in samenwerking met het Energie-Handvest en het Internationaal Energie Agentschap, een bijeenkomst van de politiechefs van alle OVSE-landen, publieke seminaries over verkiezingsmonitoring en e-democratie, en een twinning-bezoek van een vijftiental journalisten uit de Balkan, de Zuid-Kaukasus en Centraal-Azië aan België.

Monitoring verkiezingen

Tijdens 2006 vonden ook verkiezingen plaats in Oekraïne en Belarus. De gespecialiseerde OVSE-instelling ODIHR organiseerde en leidde daar, in nauw overleg met het Belgische voorzitterschap, de internationale verkiezingsmonitoring. Aan deze en gelijkaardige operaties namen ook telkens Belgische waarnemers deel. Sluitstuk van het Belgische voorzitterschap van de OVSE was de bijeenkomst van de Ministeriële Raad in Brussel op 4 en 5 december.

14de Ministeriële Raad van de OVSE, Brussel, 4 en 5 december © BELGA

4. België en de globalisering

Doha Ontwikkelingsagenda

De onderhandelingen binnen de Wereldhandelsorganisatie (WHO) gaan over een twintigtal kwesties, waarvan de belangrijkste zijn:

- landbouw (markttoegang, interne steun, exportsteun)
- de markttoegang voor niet-landbouwproducten (*Non-Agricultural Market Access* - NAMA)
- de vrijmaking van de dienstensector

De *Doha Development Agenda* stond centraal tijdens de zesde Ministeriële Conferentie van de WHO, die eind december 2005 in Hongkong plaatsvond.

Toch vooruitgang

De hoop dat tijdens de Conferentie van Hongkong voldoende vorderingen zouden worden geboekt in alle onderdelen van de DDA, bleek ijdel. Toch leverde de Conferentie op een aantal punten substantiële vooruitgang op, vooral wat de ontwikkelingsaspecten betreft. Positief was dat de ontwikkelde landen hebben ingestemd met een vrije markttoegang voor de producten van de Minst Ontwikkelde Landen. Deze zullen tarief- en quotavrije markttoegang krijgen voor 97% van de tarieflijnen. Ook werden vorderingen gemaakt wat betreft de export van Afrikaans katoen.

Daarenboven heeft de Ministeriële Conferentie het eveneens mogelijk gemaakt de bakens uit te zetten voor een verhoging van de middelen voor *Aid for Trade* (steun aan de ontwikkeling van de handel in ontwikkelingslanden). In de maanden die volgden op de Ministeriële Conferentie van Hongkong waren de onderhandelingen vooral toegespitst op de drie grote dossiers die door de onderhandelaars aan elkaar waren gekoppeld:

markttoegang voor landbouwproducten, markttoegang voor industriële goederen (NAMA) en vermindering van interne steun aan de landbouw. Het werd duidelijk dat enkel gelijktijdige en gelijkwaardige toegevingen in deze drie domeinen de onderhandelingen uit het slop konden halen.
Omdat het onmogelijk bleek snel tot een oplossing van deze problemen te komen, en ondanks het feit dat de EU zich tot steeds meer inspanningen bereid toonde, werd eind juli beslist de onderhandelingen voor onbepaalde tijd op te schorten. De EU zowel als India en Brazilië betreurden het gebrek aan soepelheid in de standpunten van de Verenigde Staten inzake interne steun voor de landbouw.

België actief in voorbereiding standpunten

Onder andere via Comité 133 en de Ministerraad, droeg België actief bij aan de voorbereiding van de standpunten die de Europese Commissie bij de WHO in naam van de Europese Unie verdedigde. Ons land is een groot voorstander van een betere integratie van de ontwikkelingslanden in de wereldhandel en van een grotere rechtszekerheid door een verder doorgedreven reglementering. Het liet niet na steeds nadrukkelijk te herhalen dat de verbintenissen die de EU - en dus ook ons land - aanging, van de andere ontwikkelde landen een evenwaardige tegenprestatie vereisten, evenals grotere inspanningen van de grote opkomende economieën. Dit is de prijs die moet worden betaald om tot een globaal akkoord te komen dat evenwichtig is en rechtvaardig voor alle betrokken partijen.

Hoop op nieuwe start

Na de halftijdse verkiezingen in de Verenigde Staten, lijkt de tijd rijp om in Genève de gesprekken voorzichtig te hernemen, eerst op het niveau van de technici. Er blijven echter nog veel vragen open en de *window of opportunity* om tot een akkoord te komen, is beperkt omdat het speciale mandaat waarover de Amerikaanse regering beschikt om handelsakkoorden af te sluiten zonder tussenkomst van het Congres in juli 2007 vervalt.

Migratie en Ontwikkeling

Op 24 en 25 januari 2006 organiseerde de FOD de internationale Ministeriële conferentie *Reinforcing the Area of Freedom, Security, Prosperity and Justice of the EU and its neighbours*. Deze conferentie plaatste het migratiebeleid in parallel met de andere grote beleidsdomeinen van de EU, in het bijzonder het veiligheidsbeleid, de economische toekomst van Europa en de samenwerking inzake justitie en binnenlandse zaken. Ze werd gezamenlijk georganiseerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) en de FOD Buitenlandse Zaken in de persoon van de ambassadeur voor Immigratie en Asielbeleid. De conferentie richtte zich tot deelnemers uit de EU en de buurlanden in het Oosten en het Zuiden. Ze was inhoudelijk vernieuwend omdat ze de migratie in een nieuw licht plaatste door ze in te schrijven in het algemene beleid van Europa. Dat is een bredere en meer positieve benadering dan de traditioneel securitaire. Bovendien was ze multidisciplinair: zowel de minister van Buitenlandse Zaken, van Binnenlandse Zaken en van Ontwikkelingssamenwerking als de staatssecretarissen van Europese Zaken en van Sociale Integratie namen eraan deel. Op deze manier kwam een horizontale inkijk tot stand.

Conferentie Migratie en Ontwikkeling

Op 15 en 16 maart volgde hierop een tweede internationale conferentie. Deze belichtte het aspect Migratie en

Conferentie Migratie en Ontwikkeling, Egmontpaleis Brussel, 15 en 16 maart
© FOD Buitenlandse Zaken, Dimitri Ardelean

Ontwikkeling. De zowat 350 deelnemers kwamen uit de meest diverse hoeken: Ministers en hoge ambtenaren zowel uit ontwikkelde als ontwikkelingslanden, ngo's, migrantenorganisaties, journalisten, internationale organisaties. De IOM, de Europese Commissie en de Wereldbank organiseerden deze conferentie mee op internationaal vlak; op nationaal niveau gebeurde dit door een samenwerkingsverband tussen de ministers van Buitenlandse en Binnenlandse Zaken plus de minister van Ontwikkelingssamenwerking.

'Ronde tafels' werden opgezet rond de driehoekssamenwerking Mali-Marokko-België/EU, de interactie inzake migratie tussen Zuid-Azië en de EU/VS-zone, het beter betrekken van de migrantengemeenschappen in de ontwikkelingsinspanningen met het oog op onder meer kennisoverdracht en de optimalisering van de geldtransfers.

Deze conferentie toonde aan dat het mogelijk is tussen landen van het Noorden en het Zuiden een geïnformeerde en constructieve dialoog te voeren over de band tussen migratie en ontwikkeling zonder dat deze discussie wordt gedomineerd door politieke overwegingen.

In juni 2006 werd in samenwerking met het Koninklijk Instituut voor Internationale Betrekkingen (KIIB) een seminarie georganiseerd over de manier waarop op internationaal niveau de problemen van de migratie kunnen worden aangepakt en beleidscoherentie ter zake kan worden verbeterd.

Voorstel wereldforum goed onthaald

Naar aanleiding van de door VN-secretaris-generaal Kofi Annan op gang gebrachte Dialoog op Hoog Niveau inzake migratie, heeft België voorgesteld om in de loop van het jaar 2007 een Wereldforum te organiseren ter opvolging van deze internationale dialoog. Het voorstel werd gunstig onthaald. Dit forum lanceert een nieuw internationaal consultatieproces over de versterking van de band tussen migratie en ontwikkeling. De voorbereidingen voor de internationale bijeenkomst zijn reeds gestart.

Afrika

In EU-verband werd in de loop van 2006 prioritaire aandacht besteed aan de dialoog met de landen van Noord-Afrika en Afrika bezuiden de Sahara. Dit bleek ook uit de Conferentie van Rabat, waar de ministers van de EU en Afrika werkten rond het thema 'migratie en ontwikkeling' en trachtten te bepalen op welke projecten volgens de Afrikaanse landen prioritair de Europese ontwikkelingsondersteuning moet worden toegespitst.

5. België en de ontwikkelingssamenwerking

2006 sleuteljaar voor Centraal-Afrika

2006 was een sleuteljaar voor de Belgische ontwikkelingssamenwerking met de Democratische Republiek Congo (DRC), Rwanda en Burundi. Met de verkiezingen - die het einde van de transitieperiode inluidden - bereikt de Democratische Republiek Congo een historisch scharniermoment op weg naar een duurzame vrede. Met Rwanda heeft ons land een structurele ontwikkelingsrelatie en werd op 23 oktober 2006 een tweede Gemengde Commissie georganiseerd. Met Burundi werd op 26 en 27 oktober voor het eerst sinds 12 jaar een Gemengde Commissie georganiseerd.

Democratische Republiek Congo (DRC)

De structurele ontwikkelingsamenwerking met de DRC werd eind van de jaren negentig hervat. In 2001 werd voor het eerst een strategienota voor de toekomstige Belgische ontwikkelingssamenwerking met dit land uitgewerkt. Deze voorzag in twee fasen: een partnerschap op weg naar de vrede en vervolgens een partnerschap in vredestijd. De eerste programma's waren daarom vooral gericht op de basissociale sectoren, het scheppen van werkgelegenheid via HIMO-programma's *(Haute Intensité de Main d'Oœvre)* en het tonen van een actieve Belgische aanwezigheid in de DRC via de versterking van de civiele maatschappij.

Met de installatie van een overgangsregering, samengesteld uit vertegenwoordigers van de verschillende fracties, en de eenmaking en betere beveiliging van het land, werd het mogelijk het bilaterale programma uit te breiden. De prioritaire assen zijn de volgende:

- goed bestuur en de rechtsstaat
- veiligheid, conflictpreventie en maatschappijopbouw
- ondersteuning van de sociale sectoren
- ondersteuning van de economische heropbouw

Daarbij werd gepleit voor een multidisciplinaire aanpak en het beter coördineren van de diverse Belgische actoren.

Actieplan

Bij gebrek aan een Gemengde Commissie met de DRC werd een actieplan uitgewerkt voor de periode 2004-2005 voor een totaal bedrag van 75 miljoen euro. Het is dit actieplan, aangevuld met enkele bijkomende prioriteiten, dat de ruggengraat en leidraad werd voor de Belgische samenwerking met de DRC in de periode 2004-2005. Wegens het uitblijven van een goedgekeurd PRSP *(Poverty Reduction Strategy Paper)* werd de periode die door het plan uitgebreid werd bestreken, verlengd tot 2006.

Pilootoefeningen

Voorts nam België in de loop van 2006 de leiding in de pilootoefening rond *Good Humanitarian Donorship*. Het GHD-initiatief creëert voor donoren een discussieforum betreffende goede praktijken bij het financieren van humanitaire bijstand. Er worden principes en standaarden afgesproken. Bovendien moedigt men met het initiatief een grotere verantwoordelijkheid van de betrokken donoren aan.

In de pilootoefening betreffende de principes van de samenwerking in Fragiele Staten neemt België in de DRC het voortouw. Fragiele of kwetsbare staten zijn staten met een gebrek aan politieke wil en/of onvoldoende capaciteit om een beleid ter bestrijding van de armoede te ontwikkelen en uit te voeren. Tijdens de pilootoefening wordt de relevantie van de principes van samenwerking in de kwetsbare staten uitgetest.
In een vormingsatelier te Kinshasa werd de lokale donorgemeenschap en een grotendeels Congolees gehoor met de Verklaring van Parijs vertrouwd gemaakt. De donoren hebben zich in de Verklaring van Parijs volmondig geschaard achter een grotere harmonisatie van de ontwikkelingshulp en een betere afstemming van die hulp op het beleid van de ontwikkelingslanden.

Samenwerkingsstrategie

In afwachting van de installatie van een democratisch verkozen regering werd de reflectie over de toekomstige strategie voor samenwerking met de DRC via de Congolese overheden opgestart.
Ondertussen werden, onder impuls van DFID (Britse ontwikkelingssamenwerking) en België, gesteund door de Wereldbank en de VN, besprekingen aangevat om een gezamenlijk strategisch kader uit te werken als antwoord op de PRSP. De Europese Commissie, die ook actief deelneemt aan deze besprekingen, startte op haar beurt verkennende gesprekken met de EU-lidstaten rond een Gemeenschappelijke strategie. Deze coördinatie verloopt parallel met de besprekingen rond een toekomstig *Governance Compact* en vordert in positieve zin. Doel is te komen tot een aantal conceptnota's die de basis moeten vormen voor het toekomstige gecoördineerde strategische kader of CAF *(Country Assistance Framework)*. De rol van België in deze besprekingen is tot nu toe belangrijk en een verdere actieve deelname is noodzakelijk om de impact van onze samenwerking te verhogen en blijvend een voortrekkersrol te vervullen in de DRC. Gelijktijdig wordt met een groep van de belangrijkste donoren gewerkt aan het opzetten van een coördinatieplatform dat als 'interface' moet dienen tussen de donoren en de verantwoordelijken van de nieuwe Congolese regering. Ook hier is de inbreng van België belangrijk en verdere deelname aan de discussie zeker noodzakelijk.

Urgentieprogramma

Om aan de verarmde bevolking te tonen dat het democratische proces ook leidt tot een verbeterde levenskwaliteit, heeft

Urgentieprogramma voor de Democratische Republiek Congo © BTCCTB.ORG

de minister van Ontwikkelingssamenwerking zich ertoe verbonden hieraan een betekenisvolle en zichtbare bijdrage te leveren. Dit gebeurt via een urgentieprogramma voor de DRC waarvoor, voor de periode 2006-2007, een bedrag van 25 miljoen euro is uitgetrokken.

De krachtlijnen van dit programma zijn:

- het scheppen van werkgelegenheid op korte en middellange termijn via de HIMO-aanpak, waardoor de lokale bevolking direct bij de uitvoering van het programma wordt betrokken en er ook een beperkt financieel 'voordeel' aan overhoudt;
- het verzekeren van een betere toegang tot schoon drinkwater door de sanering van prioritaire wijken, het beter bereikbaar maken van die wijken en het ontsluiten van bepaalde zones;
- het verzekeren van een synergie met bestaande gouvernementele programma's voor communautaire ontwikkeling, watervoorziening en sanering, rehabilitatie en onderhoud van plattelandswegen;
- het bereiken van een duidelijk zichtbare impact op de basisbehoeften van de bevolking.

Het programma wordt uitgevoerd door de Belgische Technische Coöperatie (BTC). Naar gelang van het type activiteit wordt er samengewerkt met de stadsbesturen en/of de technische ministeries van Energie, Transport en Infrastructuur.

Rwanda

Op 23 oktober 2006 werd in Kigali de Gemengde Commissie tussen België en Rwanda gehouden. Op de agenda stond de gouvernementele ontwikkelingssamenwerking tussen beide landen. De Gemengde Commissie legde het Indicatief Samenwerkingsprogramma (ISP) vast voor de periode 2007-2010 met een Belgische jaarlijkse bijdrage van 35 miljoen euro.

Samenwerkingsprogramma

In het kader van het samenwerkingsprogramma zijn volgende krachtlijnen de spil van de acties op het terrein:

- De Belgische hulp evolueert geleidelijk van een project- of programmagerichte aanpak naar een sectorale benadering.
- De projectcyclus werd herzien om te zorgen voor een snellere uitvoering van de interventies.
- Het partnerschap wordt gebaseerd op de toe-eigening *(ownership)* van de programma's door Rwanda.
- Er werd een gemengd partnercomité opgericht voor de opvolging en de evaluatie van de samenwerking.

De middelen van het ISP worden als volgt verdeeld over de prioritaire interventiesectoren van de Belgische ontwikkelingssamenwerking in Rwanda:

- plattelandsontwikkeling (62 miljoen euro);
- gezondheidszorg (40 miljoen euro);
- onderwijs en vorming (13 miljoen euro);
- goed bestuur (13 miljoen euro);
- multisectorale projecten (12 miljoen euro).

Burundi

In Burundi, waar de regering werd geïnstalleerd die is voortgekomen uit de democratische verkiezingen werd geïnstalleerd, werd op 26 en 27 oktober 2006, na 12 jaar opnieuw een Gemengde Commissie georganiseerd. Het Indicatieve Samenwerkingsprogramma, ondertekend ter gelegenheid van de Gemengde Commissie, heeft tot doel de inspanningen van Burundi te begeleiden, zodat de staat zijn rol van regulator en leverancier van basisoverheidsdiensten terugkrijgt, zowel op het centrale als het lokale niveau. De Belgische samenwerking is ook gericht op de ondersteuning van de twee andere machten, namelijk het parlement en het rechtssysteem. De uitbouw van de juiste machtsverhoudingen is des te belangrijker in een land zoals Burundi, waar het democratische systeem nog zeer jong is.

Met het nieuwe samenwerkingsprogramma wil België Burundi helpen bij de uitvoering van zijn strategie ter bestrijding van de armoede en bij het aanzwengelen van zijn economie.

De prioritaire sectoren van het programma zijn: goed bestuur (rechtsstaat, veiligheid), economie (landbouw), gezondheidszorg en onderwijs. Een aantal multisectorale interventies vullen het programma aan: een studiefonds, een expertisefonds, het programma voor de beurzen buiten project en de microinterventies.

Voor het nieuwe ISP (Indicatieve Samenwerkingsprogramma) 2007-2009 wordt 60 miljoen euro opzijgezet. Het geld wordt als volgt verdeeld over de prioritaire interventiesectoren van de Belgische ontwikkelingssamenwerking in Burundi:

- goed bestuur (15, 5 miljoen euro);
- landbouwontwikkeling (9 miljoen euro);
- gezondheidszorg (10 miljoen euro);

- onderwijs (10 miljoen euro);
- multisectoraal (7,5 miljoen euro);
- reserve, nog niet toegewezen (8 miljoen euro).

Het nieuwe samenwerkingsprogramma wil ook een referentiekader zijn voor de andere instrumenten van de Belgische ontwikkelingssamenwerking.

Om aan de verarmde bevolking te bewijzen dat het democratische proces ook een positieve impact heeft op de levenskwaliteit, heeft de minister van Ontwikkelingssamenwerking ook voor Burundi het engagement genomen hieraan een betekenisvolle en zichtbare bijdrage te leveren, via een urgentieprogramma dat loopt over 2006 en 2007. Daarvoor wordt een totaal bedrag van 15 miljoen euro ter beschikking gesteld.

Het urgentieprogramma voor Burundi richt zich vooral op de sectoren onderwijs, wegenaanleg met het oog op de ontsluiting van steden en drinkwatervoorziening op het platteland. Het programma sluit aan bij het urgentieprogramma van de Burundese overheid en verleent bovendien speciale aandacht aan de vluchtelingen naar de buurlanden en de ontheemden die in Burundi zelf verblijven.

Evaluaties verbeteren werking ontwikkelingssamenwerking

De dienst Bijzondere Evaluatie voerde in 2006 alleen of in gemeenschappelijk verband evaluaties uit met de bedoeling bij te dragen aan een verbeterde werking van de Belgische ontwikkelingssamenwerking.

De dienst past bij zijn evaluaties de criteria toe die binnen de OESO-DAC (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling/*Development Assistance Committee*) zijn uitgewerkt.

Uitgevoerde evaluaties

Evaluatie directe bilaterale ontwikkelingssamenwerking

De evaluatie van de directe bilaterale coöperatie of gouvernementele coöperatie had tot doel na te gaan in welke mate de Belgische ontwikkelingssamenwerking kwalitatief vooruitgang boekt binnen het kader dat wordt bepaald door de wet op de internationale samenwerking van 1999 en de internationale verbintenissen die België is aangegaan.

Evaluatie vakbondscoöperatie

Hoewel vakbonden jarenlange ervaring hebben met ontwikkelingssamenwerking op hun specifieke domein, de verdediging van de rechten van de werknemers, zijn ze vrij nieuwe spelers als niet-gouvernementele partners van de directie-generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGD). Hun samenwerkingsprogramma's werden op kwaliteit onderzocht. De opgedane kennis zal het volgende samenwerkingsprogramma tussen DGD en de vakbonden ten goede komen.

Studie federaties en koepels van de Noord-Zuidbeweging

Op vraag van DGD zijn de ngo-federaties Acodev en Coprogram en de koepels van de Noord-Zuidbeweging 11.11.11 en CNCD in kaart gebracht en werden de kenmerken van elke organisatie belicht.

Gemeenschappelijke evaluatie begrotingshulp

Begrotingshulp is een moderne vorm van programmahulp waarbij de steun aan een partnerland rechtstreeks via de overheidsfinanciën verloopt. Begrotingshulp omvat niet enkel financiële steun aan de overheid van het partnerland maar ook een beleidsdialoog en, waar nodig, technische bijstand. De evaluatie werd begeleid door ongeveer 25 donoren, waaronder België, en beheerd door de evaluatiedienst van de Britse ontwikkelingssamenwerking.

Europese evaluatie coördinatie, complementariteit en coherentie

Aan de hand van zes gemeenschappelijke evaluaties waaronder vier waarbij België betrokken was, is op Europees niveau een poging ondernomen na te gaan in welke mate de 3C's van het verdrag van Maastricht daadwerkelijk in de ontwikkelingssamenwerking worden toegepast. Toetsingsvelden waren landenstrategienota's, steun aan decentraliseringsprocessen, *trade capacity building* en mechanismen ter bevordering van de coherentie van het buitenlandse beleid in ontwikkelingsperspectief.

WTO Trade-Related Technical Assistance

De dienst Bijzondere Evaluatie was lid van de stuurgroep die de externe evaluatie verzorgt, waarbij wordt nagegaan wat de sterkten en zwakten zijn in de opleidingen die de WTO organiseert ten behoeve van ontwikkelingslanden.

Seminarie Begrotingshulp

Op 27 november 2006 organiseerde de dienst Bijzondere Evaluatie samen

met de Commissie Globalisering van de Senaat een seminarie met als onderwerp 'Begrotingshulp: wondermiddel noch blanco cheque'.

Terugkoppeling resultaten

De resultaten en aanbevelingen die voortvloeien uit evaluaties worden teruggekoppeld naar alle betrokken partijen. De rapportering ten aanzien van het parlement, waarvan de Bijzonder Evaluator afhangt, gebeurt via het jaarverslag.

Het jaarverslag 2005 van de Bijzonder Evaluator werd op 9 mei 2006 in aanwezigheid van de minister van Ontwikkelingssamenwerking aan de verenigde Commissies voor de Buitenlandse Betrekkingen van de Kamer en voor die voor Buitenlandse Betrekkingen en de Landsverdediging van de Senaat voorgesteld.

Evaluatieresultaten verwacht in 2007

Er liepen in 2006 evaluaties waarvan de resultaten worden verwacht in 2007. Het betreft hier volgende domeinen:

- evaluatie van de Belgische humanitaire hulp;
- programma-evaluatie Rwanda;
- evaluatie van de Belgische Investeringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (BIO);
- gemeenschappelijke evaluatie Total-ODA, een evaluatie van de impact van het geheel van de ontwikkelingssamenwerking op de ontwikkeling van een bepaald partnerland;
- gemeenschappelijke evaluatie Voice and Accountability, waarbij de impact wordt onderzocht van buitenlandse hulp op het mondig maken van armere bevolkingsgroepen en op de manier waarop de overheid rekenschap aflegt tegenover haar burgers;
- gemeenschappelijke evaluatie van conflictpreventie;
- externe evaluatie van de FAO.

'Richtplan' voor de Belgische humanitaire hulp

De humanitaire hulp is in de loop van de jongste twee decennia een essentieel element van de internationale solidariteit geworden. Daarbij nam niet alleen het volume toe maar evolueerde ook het concept 'humanitaire hulp' zelf.

De verklaring moet worden gezocht in de toename van het aantal crisissen (natuurrampen, allerlei conflicten) en het feit dat ze vaak steeds complexer worden (DRC, Soedan, Palestijnse Gebieden) maar ook in de groeiende mediatisering ervan.

Deze belangrijke evolutie maakte het noodzakelijk de doelstellingen van de Belgische humanitaire hulp en de criteria die van toepassing zijn bij het toekennen ervan, duidelijker te omschrijven.

De humanitaire hulp steunt sinds 2006 op een 'Richtplan voor de Humanitaire Hulp', dat door de ministers van Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking werd goedgekeurd.

Dit Richtplan maakt een uitgebreide inventaris op van de diverse instrumenten waarover de regering beschikt om haar humanitaire acties uit te voeren en bepaalt de potentiële begunstigden en de omstandigheden waarin dit soort hulp effectief kan worden verleend.

Het plan verduidelijkt op vele punten wat reeds werd omschreven door het koninklijk besluit van 1996 over de noodhulp, maar zorgt er vooral voor dat de 'principes en goede praktijken voor de humanitaire hulp' voortaan ook worden toegepast op de andere vormen ervan. Deze werden in juni 2003 in Stockholm goedgekeurd door talrijke donorlanden, waaronder België.

Het Richtplan zet een reeks strategische krijtlijnen uit voor de humanitaire hulp van de Belgische federale overheid. De voornaamste zijn:

- voorrang voor de partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking;
- een respons afgestemd op de behoeften;
- een duidelijke omschrijving van de begunstigden en, in de mate van het mogelijke, een participatie van deze partijen in de hulpverlening;
- een constante zorg voor de complementariteit tussen acties die worden gesteund uit verschillende bronnen, maar ook voor een goede aansluiting van de normale ontwikkelingsinspanningen op de urgentiefase;
- zorg voor dialoog en transparantie ten aanzien van de actoren die actief zijn in de humanitaire hulp;
- de integratie van de grote transversale thema's in de projecten, vooral dat van de 'gelijkheid man-vrouw' maar ook die welke te maken hebben met 'preventie' en de versterking van de plaatselijke capaciteit;
- het eerbiedingen van de Richtlijnen van maart 2003 over de inzet van militairen en burgers bij complexe noodsituaties;
- zorg voor een voldoende opvolging van de projecten en regelmatige evaluaties;

- steun aan de partners in de mulitalterale ontwikkelingssamenwerking, die over een voldoende lange periode loopt en voorspelbaar is.

Hervorming cofinanciering programma's en projecten van ngo's

Historiek

Sedert meer dan dertig jaar subsidieert de staat de Belgische niet-gouvernementele organisaties (ngo's) die actief zijn in ontwikkelingslanden.
Door de activiteiten van deze ngo's mee te financieren, wil de Belgische regering langs de ene kant steun verlenen aan de inspanningen van de Belgische civiele maatschappij om de civiele maatschappij in de landen van het Zuiden te helpen, en langs de andere deze organisaties gebruiken als kanaal om de Belgische bevolking meer bewust te maken van de ontwikkelingsproblematiek en de internationale solidariteit.
Om de cofinanciering aan te passen aan een veranderende internationale context en bovendien de ngo's ertoe te bewegen zich een meer professionele benadering van de ontwikkelingsproblemen eigen te maken, werd in 2006 daarom een hervorming van de cofinancieringsprocedures uitgevoerd. De belangrijkste bedoelingen hiervan zijn te komen tot:

- Een benadering waarbij die ngo's worden begunstigd die een ontwikkelingsstrategie op middellange termijn uitwerken. Met het oog daarop wordt hun financiële zekerheid gegeven door te werken via goedkeuring van driejarenprogramma's die worden verrekend op gesplitste kredieten.
- Een financieringslijn voor tweejaarlijkse projecten voor de ngo's die geen 'programma-erkenning' genieten.'
- Eenvoudigere procedures waarbij één enkel programma om de drie jaar wordt ingediend in plaats van een vijfjarenprogramma met vijf jaarlijkse actieplannen zoals vastgelegd in de reglementering van 1997.
- Een administratieve vereenvoudiging door een opdeling van de activiteiten in 'Noord-Acties' en 'Zuid-Acties' op grond van hun doelstellingen, in plaats van de huidige vier luiken.
- Een eenvormig cofinancieringspercentage (80 procent subsidie en 20 procent eigen inbreng) berekend op de totale kost van het programma of project in plaats van de verschillende percentages die nu bestaan.

De nieuwe structuur van het cofinancieringssysteem

De erkenningen
Tot 14 december 2005 was slechts één enkele erkenning nodig om toegang te hebben tot cofinanciering. Met de publicatie van het koninklijk besluit van 14 december 2005 werden twee soorten erkenning ingevoerd, een 'basiserkenning' en een 'programma-erkenning'.

Basiserkenning
Om te worden erkend als niet-gouvernementele ontwikkelingsorganisatie moet een vzw beantwoorden aan diverse criteria die te maken hebben met haar oprichting, statuten, autonomie en ervaring. Ze moet bijvoorbeeld haar visie op ontwikkeling uiteenzetten evenals de missie die ze in deze context voor zichzelf heeft gekozen. Visie en missie worden om de vijf jaar geactualiseerd. De basiserkenning geeft recht op het indienen van aanvragen voor subsidiëring van projecten.

Programma-erkenning:
De administratie gaf, na een openbare aanbestedingsprocedure, een gespecialiseerd bureau de opdracht een grondige screening uit te voeren van de organisatie en activiteiten van de erkende ngo's die in de loop van de voorbije zes jaar regelmatig subsidies kregen. De organisaties die blijken te beantwoorden aan de criteria inzake financiële autonomie, financieel beheer, vermogen om ontwikkelingsprogramma's voor te bereiden, uit te voeren en op te volgen en voldoende resultaten op het terrein kunnen aantonen, kunnen genieten van een 'programma-erkenning'. Dit houdt in dat ze een subsidiëringsaanvraag kunnen indienen voor een driejarenprogramma.

De modaliteiten van de cofinanciering

Een koninklijk besluit van 24 september 2006 legde de nieuwe voorwaarden vast voor het toekennen van subsidies aan projecten van ngo's.

Strategisch plan
De ngo moet in de inleiding bij haar aanvraag voor subsidiëring van programma's of projecten uiteenzetten welke strategie ze de komende zes jaar wil volgen met de financiële middelen die DGD haar ter beschikking stelt. Deze strategie moet passen in de visie en de missie zoals die bij de erkenning werd voorgesteld of eventueel later aangepast om ze te actualiseren.

De projecten

De ngo's die enkel over een basiserkenning beschikken, kunnen projecten indienen met een duur van maximaal twee jaar. Deze zullen worden gefinancierd met niet-gesplitste kredieten. Het komt er in de praktijk op neer dat een zesjarig strategisch plan wordt uitgewerkt en dat op basis daarvan telkens tweejarige projecten worden uitgewerkt en ingediend.

Projecten moeten gericht zijn op het bereiken van een specifieke doelstelling via het behalen van een aantal tussentijdse resultaten. Om een betere opvolging mogelijk te maken kunnen projecten slechts in een beperkt aantal landen worden opgezet en enkel in de sectoren die worden aangegeven in de wet van 25 mei 1999, die de internationale samenwerking regelt.

Het minimumbedrag voor een tweejarig project (eigen inbreng + subsidie) is 125.000 euro, de sensibiliserings- of educatieve campagnes niet meegerekend. De uitgaven voor die campagnes moeten overigens minstens 40.000 euro bedragen.

De 'programma's'

De ngo's die genieten een 'programma-erkenning' genieten, kunnen programma's indienen die lopen over drie jaar. Deze worden gefinancierd met gesplitste kredieten. Twee driejarenprogramma's kunnen worden voorgesteld in het kader van een strategisch plan dat over zes jaar loopt.

Een programma moet bestaan uit een samenhangend geheel van specifieke doelstellingen. Het wordt enkel beoordeeld op zijn intrinsieke waarde. Wat betreft de geografische beperkingen wordt enkel rekening gehouden met die welke zijn vastgelegd door het Comité voor Ontwikkelingshulp van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling(OESO).

Een ngo die beschikt over een 'programma-erkenning' kan een programma indienen ofwel een project, maar niet beide.

Noord-Acties/Zuid-Acties

Tot het koninklijk besluit van kracht werd, mochten de programma's vier verschillende activiteiten omvatten:

- Financiering van een partner in de lage-inkomenslanden.
- Sensibilisering van de Belgische bevolking voor de problemen van de internationale samenwerking.
- Dienstverlening die erop gericht is het werk van de ngo's of van lokale partners te ondersteunen.
- Persoonsgebonden samenwerking met onder andere het uitzenden van ngo-ontwikkelingswerkers en studie- en stagebeurzen aan onderdanen uit lage-inkomenslanden.

Met het nieuwe koninklijke besluit is er sprake van de concepten 'Zuid-Acties' en 'Noord-Acties':

- Zuid-Acties: de cofinanciering van samenwerking die bedoeld is voor ontwikkelingslanden met inbegrip van het ter beschikking stellen van ontwikkelingswerkers en experts.
- Noord-Acties: de cofinanciering van acties om de Belgische bevolking te sensibiliseren voor de ontwikkelingsproblematiek, of om de structuren op conceptueel of methodologisch vlak te versterken van de organisaties die in noordelijke landen zijn gevestigd maar vooral actief zijn in het Zuiden.

Met het oog op het verzekeren van efficiëntie, vereenvoudiging en billijkheid, zullen projecten voortaan betoelaagd worden volgens een 80/20-verhouding. De ngo zal zelf 20 procent van de middelen aanbrengen.

Bij de berekening gelden volgende regels:

- Het bedrag van een programma of project omvat alle kosten, behalve de algemene administratiekosten, die nodig zijn om de vastgestelde tussentijdse resultaten te halen, daarin begrepen de specifieke kosten voor de uitwerking en opvolging.
- De eigen inbreng van 20 procent zal voor minstens 15 procent moeten bestaan uit contante bijdragen en voor maximaal 5 procent uit inbreng in de vorm van gevaloriseerde prestaties. Wat er precies zal kunnen worden beschouwd als 'valoriseerbaar' wordt nog nader bepaald.
- De inbreng in contanten zal moeten kunnen worden aangetoond bij de jaarlijkse controle van de schijf, en niet langer op een rekening worden gezet op het moment dat de subsidie wordt gestort.
- De kost van het programma of het project zal worden vermeerderd met een percentage voor administratieve kosten te berekenen op het bedrag van de subsidie. Het precieze percentage zal worden bepaald na een externe studie.

De subsidiëring van 80 procent door de overheid is één van de hoogste verhoudingen in Europa.

Eerste verslag aan het parlement over Millennium Ontwikkelingsdoelstellingen (MOD's)

Met de Millenium Ontwikkelingsdoelstellingen heeft de internationale gemeenschap voor het eerst volmondig door iedereen aanvaarde, globale en gemeenschappelijke doelstellingen onderschreven. Deze doelstellingen hebben betrekking op het uitbannen van de armoede, het bereiken van een universele basiseducatie, het wegwerken van ongelijkheid tussen mannen en vrouwen, het terugdringen van kinder- en moedersterfte, de bestrijding van aids en andere epidemieën, het bereiken van een duurzame leefomgeving en het opbouwen van een wereldwijd partnerschap voor ontwikkeling.

België heeft de Millenniumdoelstellingen van bij het begin onderschreven. Ons land heeft steeds het bereiken van de doelstellingen erkend als mijlpalen in de strijd tegen de armoede. Om de vorderingen in de verwezenlijking van de Millenniumdoelstellingen beter te kunnen opvolgen, werd op 14 juni 2005 een wet goedgekeurd over de opvolging van wat de regering doet ten aanzien van de MOD's. Deze wet bepaalt dat de regering elk jaar bij het parlement verslag moet uitbrengen over de acties die ze onderneemt om bij te dragen aan de verwezenlijking van de MOD's. Dit verslag moet onder andere een overzicht geven van de activiteiten van de vertegenwoordigers van België bij het Internationaal Monetair Fonds, de Wereldbank en het Ontwikkelingsprogramma van de VN (UNDP). Ook de vorderingen die de regering boekte in de verwezenlijking van de MOD's moeten erin worden uiteengezet.

Dankzij de goede samenwerking tussen Ontwikkelingssamenwerking en Financiën kon in november 2006 het eerste verslag aan het parlement worden voorgelegd.

Het eerste rapport over de MOD's staat op de website van DGD (http://www.dgcd.be http://www.dgos.be)

Het bevat:

- een algemene evaluatie van de vorderingen in de verwezenlijking van de MOD's op wereldvlak.
- een evaluatie van de toestand in de achttien partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking.
- de inspanningen die België leverde met het oog op de verwezenlijking van de MOD's in de schoot van het IMF, de Wereldbank en het UNDP.
- de bijdrage die België leverde aan de verwezenlijking van de MOD's.

Wat betreft de evaluatie van de situatie in de achttien partnerlanden, begint het verslag met een algemeen beeld over de bevolkingsevolutie, inkomsten en uitgaven, het aandeel van sociale uitgaven in de begroting, de eerbiediging van de criteria inzake behoorlijk bestuur, etc. Het blijkt dat er bij onze achttien partners wel vorderingen zijn geboekt in een aantal domeinen, maar na toetsing aan het *Progress Report* wordt duidelijk dat ze niet voldoende zijn om de voor 2015 vooropgestelde doelstelling te halen. Dit is met name het geval voor de landen in Afrika. Daartegenover staat dat Vietnam, de landen van Latijns-Amerika en de Arabische landen (met uitzondering van Palestina) veel kans maken tegen 2015, of zelfs eerder, een aantal MOD's te halen.

Wat betreft de inspanningen van België bij het IMF, de Wereldbank en het UNDP, blijkt dat ons land natuurlijk de projecten en het beleid van deze organisaties om de MOD's te halen, steunt maar daarnaast veel belang hecht aan de verbetering van de samenwerking tussen de Wereldbank en het systeem van de Verenigde Naties.

Over het algemeen werkt DGD aan de verwezenlijking van de MOD's via alle ontwikkelingskanalen (multilaterale, bilaterale, onrechtstreekse ontwikkelingshulp, ...). Er worden tevens activiteiten ontwikkeld om de MOD's beter bekend te maken bij de Belgische publieke opinie.

MOD 1

Armoede en honger

De strijd tegen de armoede bekleedt een centrale plaats in de inspanningen van DGD. België werkt hieraan onder andere door middel van zijn steun bij het formuleren en uitvoeren van de PRSP's *(Poverty Reduction Strategy Programmes)*. De bestrijding van de armoede is eveneens de hoofddoelstelling van de bilaterale ontwikkelingssamenwerking op regeringsniveau. België besteedt ook speciale aandacht aan de uitbanning van de honger, via de acties van het Belgische Overlevingsfonds.

MOD 2

Onderwijs

Verbetering van het onderwijs in de ontwikkelingslanden is één van de prioriteiten van België. Zowel in de bilaterale als multilaterale samenwerking wordt er veel werk van gemaakt. In het

eerste geval gebeurt dit door het steunen van de nationale onderwijsplannen, de opleiding van leerkrachten en dergelijke, in het tweede blijkt dit door de steun aan *het Education For All-Fast Track Initiative*.

MOD 3

Gelijkheid man-vrouw

Om een antwoord te bieden op de ongelijkheid van mannen en vrouwen, maakt DGD van de gelijkheid van de twee geslachten een transversaal thema in haar beleid en moedigt ze de gelijkheid van kansen aan door middel van een strategie die is gericht op de versterking van de inspanningen die de partnerlanden zelf op dat vlak leveren.

MOD 4-MOD 5

Kindersterfte-Moedersterfte

Hier richt de Belgische ontwikkelingssamenwerking haar inspanningen op de versterking van de gezondheidszorg in het algemeen en de verbetering van de toegang tot geneeskundige zorg.

MOD 6

Aids en andere ziekten

België ondersteunt diverse nationale bestrijdingsprogramma's in de partnerlanden. Het heeft ook een belangrijke rol gespeeld in het opzetten van het Wereldfonds voor de bestrijding van HIV/Aids, tuberculose en malaria, dat is gecreëerd om bijkomende financiële middelen te mobiliseren om de verspreiding van deze aandoeningen te stoppen.

MOD 7

Leefmilieu, toegang tot schoon drinkwater en sanering

De wet op de internationale samenwerking maakt van het leefmilieu één van de transversale prioriteiten in de Belgische ontwikkelingssamenwerking. Op multilateraal niveau draagt België onder andere bij aan het Wereldfonds voor het Milieu en steunt het een initiatief van de Wereldbank dat een betere drinkwatervoorziening en gezondheidszorg beoogt voor de arme bewoners die leven in de rand van steden in de DRC en Rwanda. In het gamma projecten van de gouvernementele ontwikkelingssamenwerking komt het leefmilieu niet alleen voor als een specifieke sector, maar ook als transversaal thema waarmee in elk project rekening moet worden gehouden.

MOD 8

Wereldwijd partnerschap voor ontwikkeling

De bijdrage van landen als België bestaat erin te zorgen voor meer en efficiëntere hulp en een aanpassing van het nationaal beleid op die domeinen die een weerslag hebben op de ontwikkeling. De uitgaven voor ontwikkelingssamenwerking ondergingen sinds 2000 een forse stijging. De Belgische regering heeft er zich toe verbonden tegen 2010 0,7 procent van het bruto nationaal inkomen te besteden aan ontwikkelingshulp. De verwezenlijking van de ontwikkelingsdoelstellingen hangt ook af van de beslissingen die worden genomen op een groot aantal beleidsterreinen zoals buitenlandse handel, buitenlandse zaken, landbouw en dergelijke. Dat is de reden waarom België tracht te zorgen voor een goede coherentie tussen het beleid dat in de diverse domeinen wordt gevoerd.

De Vrijwillige Dienst bij de Ontwikkelingssamenwerking'

Op initiatief van de minister van Ontwikkelingssamenwerking Armand De Decker werd in de programmawet van 27 december 2005 de 'Vrijwillige Dienst bij de Ontwikkelingssamenwerking' (VDOS) opgericht. De wet van 21 december 1998 betreffende de oprichting van de Belgische Technische Coöperatie (BTC) werd gewijzigd om te kunnen inspelen op het solidariteitsgevoel onder jongeren en zo de creatie van een nieuwe generatie ontwikkelingswerkers mogelijk te maken. Dit initiatief zal ook bijdragen tot een grotere bewustmaking van het publiek en de continuïteit van de ontwikkelingssamenwerking helpen verzekeren.

De bepalingen uit de programmawet werden geconcretiseerd door het koninklijk besluit van 3 mei 2006, dat de voorwaarden en de modaliteiten vastlegt voor de arbeidsovereenkomsten bij de Vrijwillige Dienst bij de Ontwikkelingssamenwerking en door een uitvoeringsovereenkomst tussen de BTC en de Belgische staat, die op 20 juni 2006 werd ondertekend. De BTC zal gedurende 5 jaar instaan voor de uitvoering van dit project, dat zich tot doel stelt een honderdtal vrijwilligers permanent in te

zetten in de projecten en programma's die werden uitgewerkt rond een aantal sectoren en thema's van de Belgische ontwikkelingssamenwerking.

Na de eerste fase van de wervingsprocedure bleven 55 kandidaten over. Terwijl de selectieprocedure liep, werden de partnerlanden geïnformeerd over het bestaan van de VDOS. Er werd naar hun visie over het opzet gepolst, zodat hiermee rekening kon worden gehouden bij de uiteindelijke identificatie van projecten waarin vrijwilligers kunnen worden geplaatst.

Voor 29 van de kandidaten kon in 2006 een passend project in één van de 18 partnerlanden worden gevonden. Na deelname aan voorbereidende vormingssessies konden in 2006 22 vrijwilligers vertrekken.

In de loop van de komende maanden zal de BTC nog meer geschikte projecten aanwijzen, zodat de kandidaten aan wie nog geen plaats werd toegekend, alsnog kunnen vertrekken.

Aantal vrijwilligers vertrokken per partnerland in 2006	
Niger	3
Rwanda	6
Senegal	1
Peru	1
Ecuador	6
Oeganda	3
Zuid-Afrika	1
Mali	1

Bijlagen

B

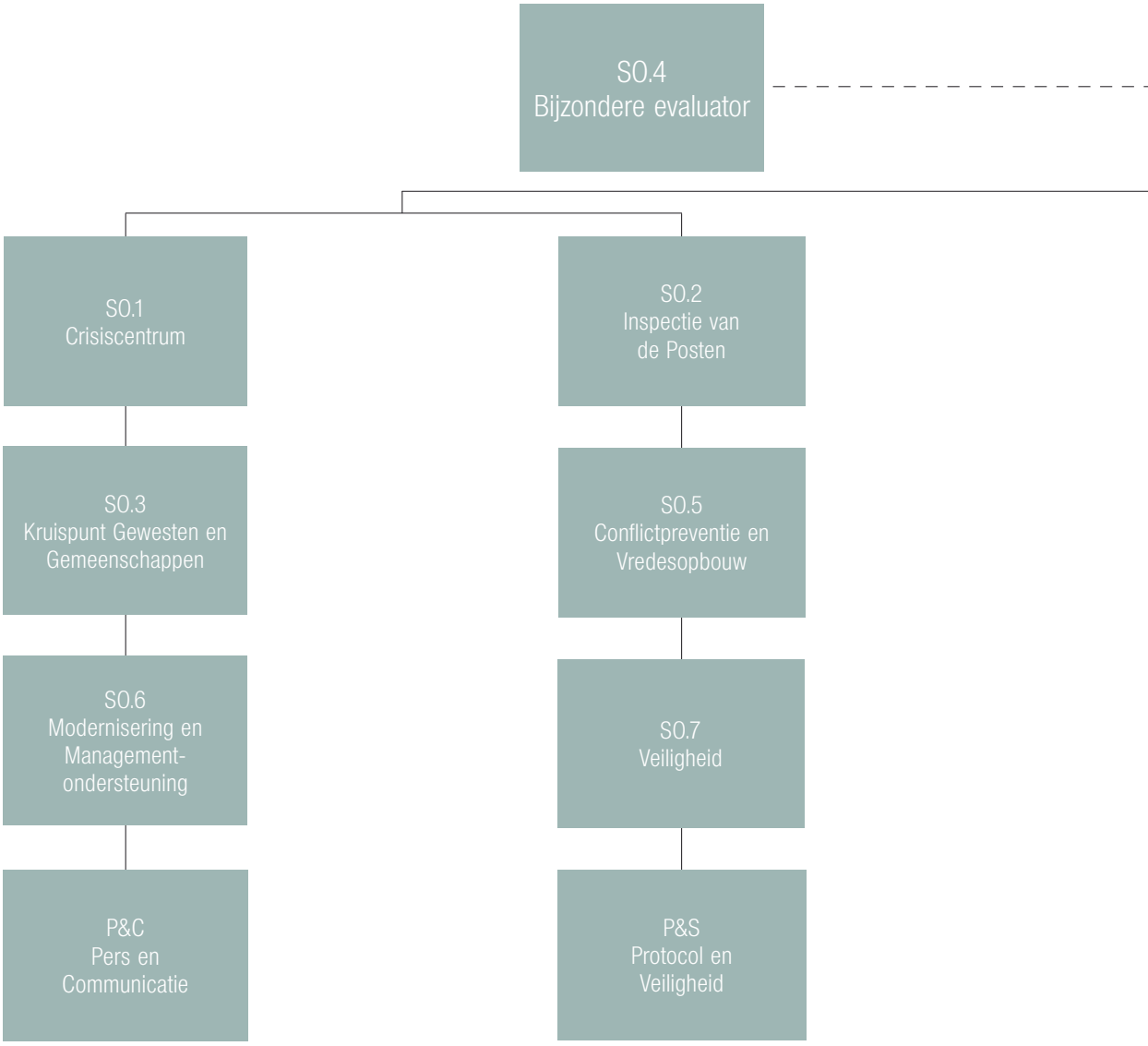
SO.4
Bijzondere evaluator
SO.1
Crisiscentrum
SO.2
Inspectie van
de Posten
SO.3
Kruispunt Gewesten en
Gemeenschappen
SO.5
Conflictpreventie en
Vredesopbouw
SO.6
Modernisering en
Management-
ondersteuning
SO.7
Veiligheid
P&C
Pers en
Communicatie
P&S
Protocol en
Veiligheid

Organigram van de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

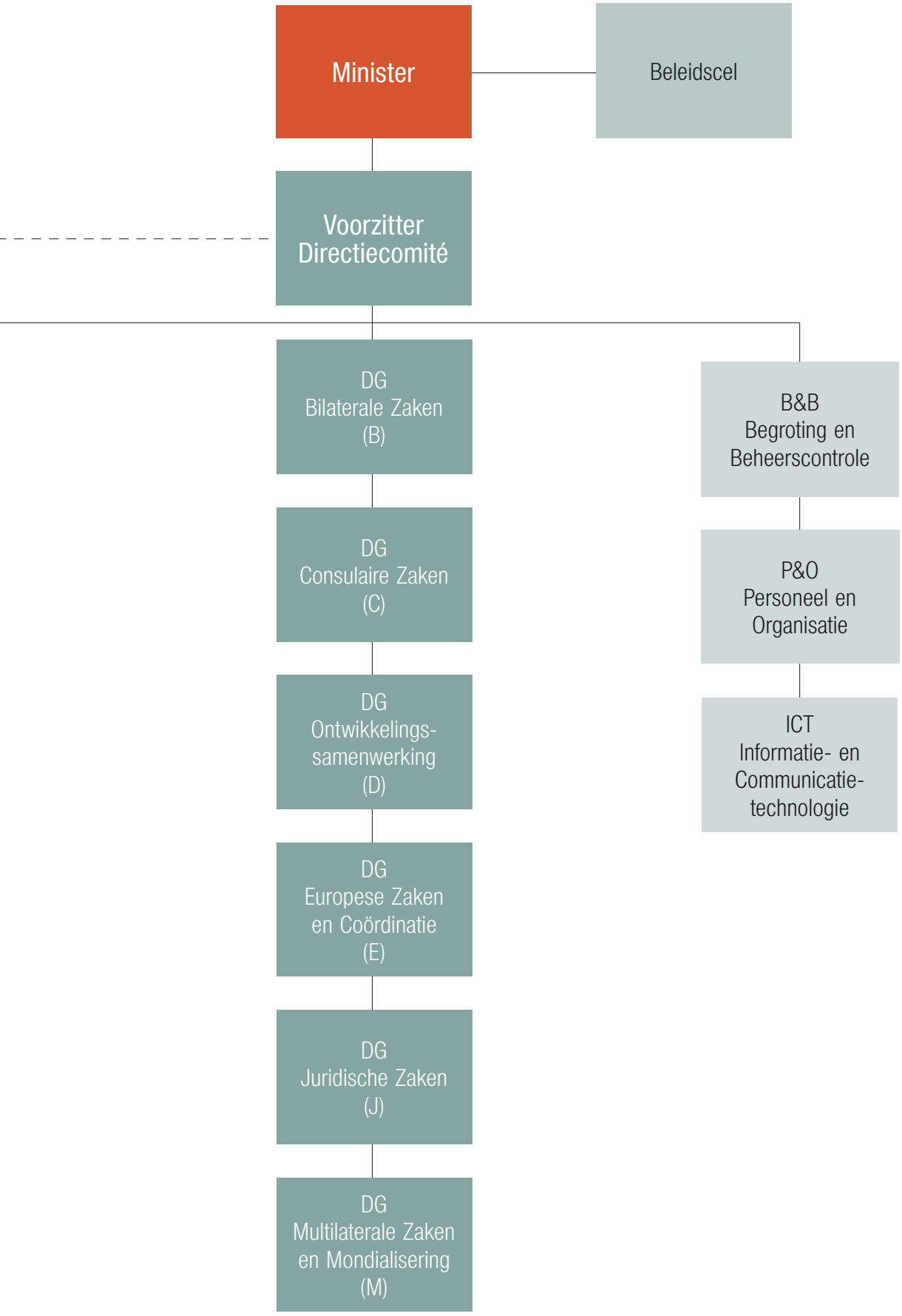

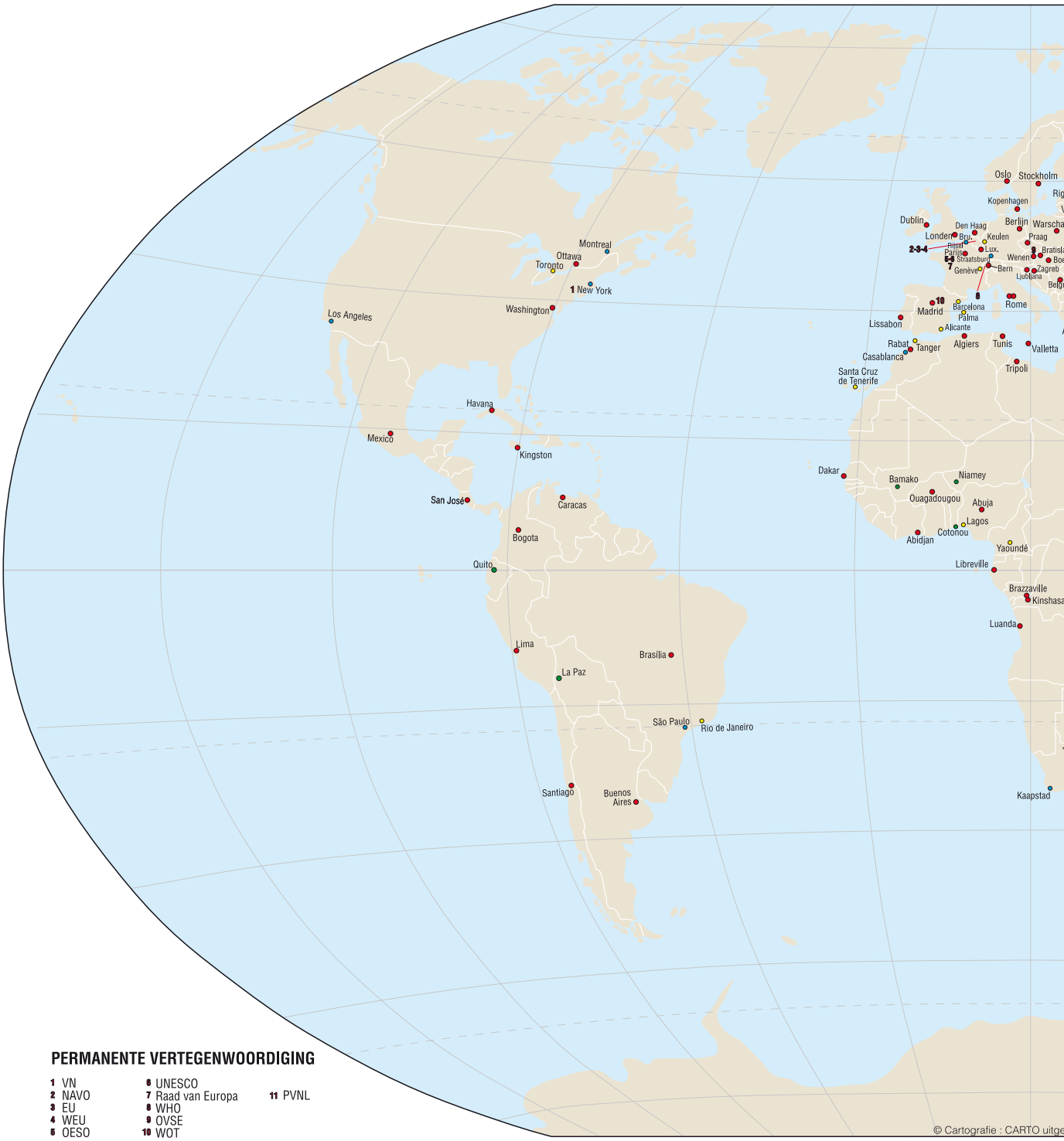

PERMANENTE VERTEGENWOORDIGING

1 VN
2 NAVO
3 EU
4 WEU
5 OESO
6 UNESCO
7 Raad van Europa
8 WHO
9 OVSE
10 WOT
11 PVNL

Wereldkaart met de vertegenwoordigingen van de FOD in binnen- en buitenland (november 2006)

Colofon

FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking Dienst Communicatie

Karmelietenstraat 15, 1000 Brussel
tel. +32 2 501 81 11
www.diplomatie.be
(www.dgos.be – www.diplomatie.be)

Foto's:

- FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
- Belgische Technische Coöperatie (BTC)
- BELGA

Vormgeving, lay-out, druk- en bindwerk:

CIBE, centrum voor overheidscommunicatie v.z.w., Gent

Verantwoordelijke uitgever:

Jan Grauls, Karmelietenstraat 15, 1000 Brussel

De gegevens in deze publicatie zijn louter informatief en binden de FOD juridisch op generlei wijze.

Wettelijk depot: 0218/2007/11

Deze brochure is uitgegeven door de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken,
Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.